

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

SAYI : 179

MAYIS 1984

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI...

"YILMAZ CUMHURBAŞKANI EVREN İLE GÖRÜŞTÜ"

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
YAYIN
ORGANIDIR

MAYIS 1984 SAYI: 179

FIATI :
YURT İÇİ 100 TL.
YURT DIŞI 6 DM.

●
SAHİBİ :
TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN

●
**ŞEVKET
YILMAZ**

●
MÜESSESE
MÜDÜRÜ :
GENEL
TEŞKİLATLANDIRMA
SEKRETERİ
ORHAN BALABAN

●
SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
**HÜSEYİN
EKMEKÇİOĞLU**

■
**IDARE VE YAZIŞMA
ADRESİ :**
TÜRK-İŞ
GENEL MERKEZİ
BASIN VE HALKLA
İLİŞKİLER BÜROSU
BAYINDIR SOKAK No. 10
33 31 25 - 33 31 29

●
DİZGİ VE BASKI :
DEMİRCİOĞLU
MATBAACILIK
34 14 71 - ANKARA

●
**KAPAK VE MİZANPAJ
TÜRK-İŞ BASIN MERKEZİ
ANKARA - 33 38 24**

İçindekiler

1	SUNUŞ
2 - 8	BAŞKANLAR KURULU
TOPLANDI
9 - 10	EVREN-YILMAZ GÖRÜŞMESİ
11 - 12	TÜRK-İŞ'İN YASA DEĞİŞİKLİĞİ
İSTEKLERİ
13 - 15	SSK GENEL KURULU
16	KÖŞEM'DEN
17	SOSYAL GÜVENLİK
18 - 19	FUNCKE TÜRK-İŞ'İ ZİYARET
ETTİ
20 - 22	SENDİKA VE
KONFEDERASYONLARIN
DEVLETÇE DENETİMİNE
İLİŞKİN TÜZÜK
23 - 26	EĞİTİM
27 - 29	ŞEVKET YILMAZ'IN
KONFERANSI
30 - 32	SOSYAL POLİTİKA

DERGİMİZ,
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

Değerli okurlarımız,

Geride bıraktığımız günler ve haftalar, çalışma hayatıyla ilgili konuların Türkiye'mizin gündeminde ağırlıklı biçimde yer almasına sahne oldu.

Bir yandan Türk-İş Yönetim Kurulu ile Daimi Mevzuat Komisyonunun sürdürdüğü hazırlıklar, öte yandan 13. Genel Kurulda alınan kararlar istikametindeki istek ve öneriler değerlendirildi ve gerçekleşmesi yolundaki girişimler birbirini kovaladı.

Yasa değişikliklerine ilişkin Türk-İş önerileri, önce işçi çevrelerine yakınlığı ile bilinen parlamenterlerle değerlendirildi, daha sonra ilgili kişi ve kuruluşlara verildi.

Türk-İş'in bu çalışmaları sürerken, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in isteği ile EVREN - YILMAZ görüşmesi yapıldı.

Bu görüşmede, Türk-İş'in sağlıklı bir çalışma barışının kurulması yolundaki girişimleri hakkında Cumhurbaşkanı'na bilgi sunuldu.

Yine Evren'in isteği üzerine, yasalara ilişkin değişiklik önerisine ait Türk-İş görüşü bir dosya halinde kendisine sunuldu.

Türk-İş Genel Sekreteri tarafından Cumhurbaşkanı'na sunulan dosyanın birer örneği de TBMM Başkanına, parlamentoda temsil edilen siyasi partilerin liderlerine de verildi.

Bu konudaki ayrıntılı haberle, yasal değişiklik istemine ilişkin özeti bilgiler dergimizde okurlarımızın bilgisine sunulmuştur.

Türk-İş Başkanlar Kurulu toplantısı, Türk-İş/AAFLİ ortak eğitim çalışması, sendikalardan kısa haberler dergimizde yer alırken, baskıya girdiğimiz sırada başlayan SSK 39. Genel Kurulunun birinci günüyle ilgili olarak bir değerlendirme yapılmış ve Türk-İş adına Genel Kurulda konuşan Genel Sekreter M. Sadık Şide'nin konuşması tam metin olarak verilmiştir.

SSK. 39. Genel Kurulunun geniş değerlendirmesi önümüzdeki sayıda yapılacaktır.

İşçi ve İşveren Sendika ve Konfederasyonlarının Devletçe Denetimine İlişkin Tüzük, dergimiz sayfaları arasında önemi nedeniyle tam metin olarak okurlarımızın bilgisine sunulmuştur.

Saygılarımızla

**YOĞUN
ÇALIŞMA**

TÜRK-İŞ

BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulunun 13 Nisan 1984 günü yaptığı toplantıdan genel görünüş.

Yılmaz: " Gerçek ücretlerdeki gerileme, birbirini kovalayan zamlarla hızlanmıştır,,

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, «Gerçek ücretlerdeki gerileme, birbirini kovalayan zamlarla hızlanmıştır» dedi.

Başkanlar Kurulu'nun 13-14 Nisan tarihlerinde yaptığı toplantıyı açarken çeşitli sorunlar üzerinde duran YILMAZ, YHK'nun bugünkü yapısının korunması halinde, sorunların çözülemeyeceği görüşünü de belirterek, yakın bir tarihte Hükümetle gündemli bir toplantı yapılacağını ve bu toplantıda işçilerin alım gücünde meydana gelen yıpranmanın çok yönlü değerlendirileceğini söyledi.

Şevket Yılmaz, Başkanlar Kurulu toplantısında açış konuşmasını yaparken, Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı YILMAZ, Başkanlar Kurulunu açarken şu konuşmayı yaptı :

«TÜRK-İŞ 13. Genel Kurulu'ndan bu yana Konfederasyonumuzca sürdürülen çalışmaların raporu sunulmuş bulunmaktadır. Bugünkü toplantımızda bu Rapor'da yer alan konular değerlendirilecek, alınacak kararlar ve yapılacak önerilerle çalışmalarımız yönlendirilecektir.

Bilindiği gibi, işçi hak ve özgürlüklerini düzenleyen Yasalarda 1982 Anayasası ışığında yapılan değişikliklerle Türk Sendikacılık Hareketi yeni bir döneme girmiştir.

13. Genel Kurulumuz, son düzenlemelerin işçi haklarının korunması ve geliştirilmesi çalışmalarında yol açtığı çıkmazları değerlendirmiş, işçi hak ve özgürlüklerini doğrudan ve dolaylı olarak ilgilendiren yasal düzenlemelerde yapılmasını gerekli gördüğü değişiklikleri, hareket noktası teşkil edecek ilkelerle bir arada saptamıştır.

Yönetim Kurulumuzun, TÜRK-İŞ 13. Genel Kuruldan bu yana yaptığı çalışmaların temelini, esas olarak, Genel Kurul kararlarının gerçekleştirilmesi teşkil etmiştir.

Genel Kurul sonrasında yapılan plânlamada, çeşitli çıkmaz ve sorunların üstesinden gelebilmek için, öncelikle dört aşamalı bir çerçeve programın geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Genellikle uygulamadan kaynaklanan ve acil çözümü gerektiren konular öncelikle ele

alınırken, kısa, orta ve uzun vadede çözüm aranacak sorunların ve çalışma yönteminin, ayrıntıları ile, TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nda belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu toplantımızda bu çalışmanın tamamlanacağını umuyorum.

Değerli Arkadaşlarım,

2821 ve 2822 Sayılı Kanunların, TÜRK-İŞ 13. Genel Kurul kararı ışığında değiştirilebilmesi düşüncesiyle bir seri çalışma başlatılmış bulunmaktadır. Yönetim Kurulumuzca, öncelikle, işçi hak ve özgürlükleri ala-

nında yaşanan çıkmazların kamuoyuna maledilmesi ve haksızlıkların giderilmesi gerektiği yönünde kamuoyu oluşturulması amacıyla kapalı salon toplantıları yapılması kararlaştırılmıştır. Bu kararın ilk uygulaması 11 Mart 1984 tarihinde İzmir'de gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaların başta büyük illerimiz olmak üzere, yurt düzeyinde sürdürülmesi yararlı olacaktır.

Kapalı salon toplantıları yanında, Teşkilatlanma Sekreterliğimiz, TÜRK-İŞ üyesi kuruluşların mahalli örgütleri arasında etkin

bir işbirliği sağlanabilmesi ve sorunlarla çözüme ilişkin düşünce ve önerilerin mahalli düzeyde sorumluluk üstlenen yöneticilerimize maledilmesi düşüncesiyle plânlanan il toplantılarını gerçekleştirmiştir. Bu tarihe kadar programda bulunan 20 ilin 14'ünde toplantılar gerçekleştirilmiş bulunmaktadır.

Tesbitlerimize göre, bu toplantılar da son derece yararlı olmaktadır.

Kamuoyu oluşturma ve teşkilat içi dayanışma ve düşünce beraberliğini sağlama çalışmaları yanı sıra Yönetim Kurulumuzca TÜRK-İŞ Mevzuat Komisyonu oluşturulmuş, Genel Kurul kararı ışığında çalışmaları başlatılmıştır. Aynı şekilde, işçi ve sendikacı kökenli parlamenterlerle plânlanan toplantı 12 Nisan günü gerçekleştirilmiştir. Önümüzdeki günlerde TBMM üyeleri ile çeşitli vesilelerle bir araya gelmesi ve sorunların anlatılması düşünülmektedir.

Değerli Arkadaşlarım,

TÜRK-İŞ 13. Genel Kurulundan bu yana, işçi hak ve özgürlükleri ile ilgili Kanunların uygulaması başlamış bulunmaktadır.

Bilindiği gibi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 17 Şubat 1984 tarihinde 2821 Sayılı Kanunun 60. maddesinde öngörülen «Tebliğ» çıkarmıştır. 2822 Sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanununa göre yapılacak işlemlerde esas teşkil edecek Tebliğin mümkün olan en az hata ile çıkarılabilmesi için Ocak/1984 sonundan itibaren yetkililerle bir seri

Başkanlar Kurulunda Zeynel IRMAK, Mehmet ACIDEREİ ve Zeki GEDİK görülüyor.

Mustafa ORHAN, Sabri IŞIK ve Ahmet KURT TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu toplantısında.

toplantı düzenlenmiş, bu toplantılarda kaygı duyulan hususlar belirtilmiştir. Ancak, tüm bu girişimlere ve yapılan uyarılara rağmen, Tebliğ, ciddi kabul edilebilir hataları da beraberinde getirmiştir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Kanunun öngördüğü işlemleri yerine getirebilecek ölçüde teçhizatlanmamış olması, Devlet İstatistik Enstitüsü'nün yaptığı işlemlerden doğrudan sorumlu bulunmaması bu hatalı sonuca yol açmıştır.

Tebliğin yayınlanması ile birlikte, Ankara İş Mahkemelerinin itirazları inceleme usul ve yönteminde yol gösterebilmek düşüncesiyle yargı mercileri ile görüşülmüş, aynı şekilde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan hataların düzeltilmesi için yardımcı olmaları istenilmiştir. Bunun yanında, Teşkilatımızca yönetilecek itirazların koordinasyonunun sağlanabilmesi düşüncesiyle Sendikalarımızın hukuk danışmanları ve yetkilileri Ankara'da toplantıya çağırılmıştır.

Önceleri 2822 Sayılı Kanunun «İtiraz»dan söz ettiğini, bu sebeple Mahkemece delil toplanamayacağını ileri süren Ankara İş Mahkemelerinin hakimleri, daha sonra, incelemeye imkân verecek bir yöntemi benimsemişlerdir. Bununla birlikte, bu yöntemin tüm itirazlar bakımından kabul ettirilmesi mümkün olamamış, Mahkemeler, yüzde 10 barajı aşan sendikaların itirazlarında hukuki yazar olmadığı, itirazların yetki uyumsuzluğu safhasında ele alınabileceği sonucuna varmışlardır.

Mehmet TEZER, Mustafa ÖZBEK ve İbrahim YALÇIN-OĞLU Başkanlar Kurulu çalışmalarında görüşüyor.

Ahmet BALAMAN, Hüseyin PALA ve Cevdet SELVİ, Başkanlar Kurulu çalışmalarını izlerken.

Bu değerlendirmeye, istatistiklerin her yılın Ocak ve Temmuz ayı içinde yayımlanacağı yolundaki Yasa hükmünün yol açtığı anlaşılmaktadır. Mahkemeler, altı aylık süreler içinde hataların giderilebileceği gibi bir ön düşünceyi, kararlarında belirtmemiş olmakla birlikte, benimsemiş görünmektedirler. Mahkemeleleri bu yöne sevkeden bir sebep de, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın istatistikleri işçi ve işveren bildirimlerine göre hazırladıkları iddiasıdır. Bunun gibi, Bakanlığın, inceleme yapılacağına, tasnifi tamamlanmamış 50 bin paketin, 600

bini aşkın evrakın elden geçirilmesi gerektiği yönündeki cevabi yazıları da Mahkemeleri etkilemiştir.

Kuşkusuz bu sonuçlar, sistemin geleceği bakımından kaygı uyandıran sonuçlardır. Sorunlar çözülmekte, ertelenmektedir. Bununla birlikte, her yeni sistemin oturulması sürecinde karşılaşıldığı gibi, bu defa da yaşanan bu çıkmazların, zaman içinde aşılması gerekecektir.

Değerli Arkadaşlarım,

2821 Sayılı Kanun uygulamasında, Kanunun 4 üncü, 22 ve 25 inci maddeleri ve 47 nci maddesi

sorunlara yol açmaya namzet görünmektedir.

Bilindiği gibi, 4 üncü madde, bir işyerinin girdiği işkolunun tesbiti ile ilgilidir. Yasaya göre, bu konuda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı karar verme durumundadır. Dördüncü maddenin «işletme» tipi sözleşmeye esas «işletme kavramı» ile bir arada değerlendirilmesi çeşitli sorunlara yol açabilecek niteliktedir. Özellikle kamu sektöründe genel eğilim, birden fazla işkoluna giren işyerlerini «işletme» kavramı içinde toplamak ve bu yoldan, mümkün olabilirse, işletmede en çok işçiyi üye kaydetmiş sendikaya muhatap olmaktadır. Bu uygulama aynı kurumda ayrı işkollarına giren çeşitli işyerlerini örgütlemiş bulunan sendikalarımız arasında sürdürmeye yol açabilir. Bu sebeple, bu konu dikkatle değerlendirilmelidir.

Bunun gibi, 2821 sayılı Kanunun «üyeliğin kazanılması» başlıklı 22 nci maddesinin «birden çok sendikaya aynı anda üye olmayı yasaklayan «Hükmü ile 28 nci maddenin» çekilmenin note-re başvurma tarihinden itibaren üç ay sonra geçerli olacağını öngören hükmü» uygulamada ciddi sorunlara yol açmaya namzettir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, başlangıçta, üç aylık süre içinde üye olunmasının çift üyeliğe yol açmayacağı görüşünü benimsemiş görünmüşse de, daha sonra 25 inci madde hükmünü mutlak olarak anlamaya başlamıştır.

Yasanın 47. maddesi «denetim» ile ilgilidir.

Denetim usul ve yöntem konusunda ciddi kaygılarımız vardır.

Denetimde karşılaşılabilecek çeşitli sorunlar bakımından Teşkilâtımız uyarılmış bulunmaktadır. Bununla beraber, boyutları belirsiz, kamuoyunda geniş spekülasyon konusu yapılan bir yöntemle karşı karşıya bulunmaktayız. Bu konuda Teşkilat olarak derhal tedbir almak ve genel kurul kararlarına uygun ve Kanunların yasaklayıcı hükümlerine aykırı olmadığı sürece, tasarrufların denetim konusu yapılamayacağı anlayışını yerleştirmek gerekmektedir. Denetim raporları manşetlere çıkarılmakta, yargı incelemesi sonucu aklanmalardan ise tek satır söz edilmemektedir. Denetimin bir baskı aracı olarak kullanılması amaca uygun değildir. Bu gerçeği Teşkilât olarak kabul ettirmek için aralıksız çalışmak zorundayız.

Değerli Arkadaşlarım,

2822 Sayılı Kanun uygulaması bir süredir başlatılmış bulunmaktadır.

Başkanlar Kurulumuzun olağanüstü toplantısından hatırlanacağı gibi, 2822 sayılı Kanunun uygulamasında öncelikle Geçici 1 nci madde ile karşılaşmışızdır. Yürürlük süresi 1984'e sarkan toplu iş sözleşmelerine Yüksek Hakem Kurulu tarafından kararlaştırılacak ücret zammı oranı

ile ilgili çalışmalarımız hatırlardadır.

Yüksek Hakem Kurulu'nun, Kanunun Geçici 1 inci maddesi çerçevesinde yaptığı çalışmanın, intikal dönemi çalışması olduğu açıktır. Bu sebeptendir ki, ancak belli oranda başarı sağlanabilmektedir. Gerçekte sorun, intikal dönemi çalışmasının yol açtığı sorunun çok ötesindedir ve Kanunun genel yapısı ile ilgilidir. Bu alanda radikal bir değişiklik gerçekleştirilmedikçe; Yüksek Hakem Kurulu'nun bugünkü yapısı korundukça sorunlar devam edecektir. TÜRK-İŞ Mevzuat

Komisyonu öncelikle bu konu üzerinde durmakta, nisbi de olsa bir düzeltme yapma imkânı olup olmadığını değerlendirmektedir.

Kanunun sistemi içinde, «arabuluculuk» müessesesinin de hayati önemi vardır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanarak Konfederasyonumuza gönderilen «Hakeme ve Resmi Arabulucuya Başvurma Tüzük Tasarısı»na karşı çıkılmış; Tasarının nitelikçe, 2364 sayılı Kanunun ihya etmeye çalıştığı belirtilerek, gerekli düzeltmenin yapılması istenilmiştir.

Resmi Arabuluculuk Teşkilâtı konusunda ise ciddi kaygılar vardır. Bakanlığın görüşlerimizi benimsememesi halinde, sorunların, uygulama -nın yol açacağı çıkmazlar ön plâna alınarak çözülmesine çaba sarfedecektir.

Geçtiğimiz dönemde, 1475 Sayılı Kanunun 2869 Sayılı Kanunla değişik 61 inci maddesi ile ilgili olarak da girişimlerde bulunulmuştur. İşçi çıkarma yasağı ile ilgili kaygılar ise devam etmektedir.

Değerli Arkadaşlarım,

Ekonomik sorunların çözümü yolunda yapılan çalışmalar içinde asgari ücretlerin yeniden belirlenmesi önem taşımaktadır. Tarım kesimi asgari ücretinin de kısa bir süre içinde tesbit edileceği anlaşılmaktadır.

Bu gelişmeleri olumlu olarak kaydederken, yeterli olmadığını belirtmek zorundayım.

Gerçek ücretlerdeki gerileme birbirini kovalayan zamlarla hızlanmıştır.

Asgari ücret artışını bu çerçevede değerlendirmek lâzımdır.

Bunun gibi; grev önündeki engeller, idareye tanınan yetkiler ve Kanunun genel yapısı içinde, ücret sorununa, serbest toplu pazarlık yoluyla gerçekçi çözüm bulunabilmesini güçleştirecektir. Bu tablo, işçilerimizin haklı şikayetlerini sürekli olarak kamuoyuna maletmemi-

Yener KAYA, Orhan ERÇELİK ve Yaşar DOĞUALP Başkanlar Kurulu Çalışmalarını izlerken.

Mustafa BAŞOĞLU ve Sait BÜRÇİN TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu toplantısında görüşüyor.

zi ve aynı zamanda, gerekli yasal değişikliklerin gerçekleştirilebilmesi için aralıksız çalışılması gerekmektedir. Bunda başarının önde gelen şartı da, Teşkilâtımızın tam bir birlik ve beraberlik içinde, disiplinli hareket etmesidir. Başkanlar Kurulumuzun, alacağı kararlarla, bu düşüncemizi hayata geçireceğine inanıyorum.

Bunun yanında, Hükümet yetkilileri ile kurulacak diyalogun sorunlarımızın çözümünde bazı imkânlar yaratacağına olan inancımı da tekrarlamak istiyorum. Yakın bir tarihte Hükümetle yapacağımız gündemli toplantıda Yüksek Hakem Kurulu tarafından sözleşmesi devam eden işyerleri için ilân edilen 1984 yılı ücret zammı ile «Asgari Ücret Tesbiti» sonrasında uygulamaya konulan ve hemen her gün bir yenisi ilâve edilen zamların, a-
lim gücümüzde meydana getirdiği aşınmayı çok yönlü olarak değerlendirecek bir çözüm yolu bulacağımızı ümit ediyorum.

Bu aşamada konu ile ilgili daha fazla ayrıntıya girmeyi ve önerilerimizi açıklamayı gereksiz buluyorum.

Değerli Arkadaşlarım,

Genel Kurulumuzdan bu yana ihtisas merkezlerimizin çalışmaları da aralıksız sürmüştür. Eğitim çalışmalarında, genel kurul kararı istikametinde adımlar atılırken, araştırma merkezimiz ekonomik çalışmalara esas

İbrahim ÖZTÜRK, Oktay KURTBÖKE ve Gural ERÇAKIR Başkanlar Kurulu toplantısında.

BASIN-İŞ Başkanı Ali Ekber GÜNENÇ ve BASS Genel Başkanı Servet KAHYAOĞLU, Başkanlar Kurulu toplantısında.

olacak verileri toplamış, çalışmalara yardımcı olmuştur. Proje çalışmaları sürdürülmektedir. Basın ve Halkla İlişkiler Merkezi dergi ve yayın çalışmalarını yapmaktadır.

Dış ilişkilerimiz; ICFTU, ICFTU-ARO ve OECD - TUAC ile üyelik bağlarımız çerçevesinde olumlu olarak devam etmektedir.

Konfederasyonun iç işleyişinde hizmet üretkenliğini, arttıracak bir dizi önlem geliştirilmiş; tasarruf tedbirleri alınmış, aidat dışı gelir kaynakları arttırılmıştır. Bunun gibi, iç işleyişi kolaylaştıracak ve düzene bağlayacak yönetmelik, talimatna -

me çalışmaları, onayınıza sunulmak üzere, tamamlanmıştır.

Bu toplantıda sizlere arz etmeye çalıştığımız sorunların özeti budur.

Başkanlar Kurulumuzun alacağı kararlarla çalışmalarımıza ışık tutacağına olan inancımı tekrarlıyor, başarı dilekleriyle saygılar sunuyorum.»

13/14 Nisan günlerinde Ankarada olağan toplantısını yapan Türk-İş Başkanlar Kurulu çalışmalarını tamamladı.

★ ★ ★

Türk-İş Başkanlar Kurulu, 2821 Sayılı Sendi-

kalar Kanunu ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun BM Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO)'nın ilkeleri doğrultusunda değiştirilmesini istedi. Başkanlar Kurulu adına Türk-İş Yönetim Kurulu tarafından yapılan açıklamada, «serbest toplu pazarlık hakkının işlerliğini yitirmesinin Türk toplumunun ihtiyacı olan huzur ortamını ve çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin geleceğini tehlikeye sokacağı, böyle bir sonucu önleme çalışmasının da herkese düşen bir sorumluluk olduğu» hatırlatıldı.

Türk-İş Yönetim Kurulu açıklamasında şöyle denildi :

B İ L D İ R İ

«13/14 Nisan 1984 günlerinde Ankara'da olağan toplantısını yapan Türk-İş Başkanlar Kurulu gündemindeki konuları görüşmüş ve aşağıdaki tesbitlerinin Türk-İş Yönetim Kurulu'na kamuoyuna duyurulmasını kararlaştırmıştır.

(1) İşçi hak ve özgürlüklerini düzenleyen Yasalarda 1982 Anayasası ışığında yapılan değişikliklerle Türk Sendikacılık Hareketi yeni bir döneme girmiştir.

2821 Sayılı Sendikalar Kanunu ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun işçi haklarının korunması ve geliştirilmesi çalışmalarında yol açtığı çıkmazları, Türk-İş 13. Genel Kurul kararı ışığında değerlendiren Türk İş Başkanlar Kurulu, Türk

-İş Yönetim Kurulunun anılan Kanunların değiştirilmesi yolundaki çalışmalarını onaylamış ve çalışmaların aralıksız sürdürülmesini istemiştir.

Türk-İş Başkanlar Kurulu her iki Kanunda, Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) nın «sendika hakkının korunması»na ilişkin 87 ve «serbest toplu pazarlık hakkının korunması ve etkinleştirilmesi» ile ilgili 98 sayılı Sözleşmelerine ve ILO ilkelerine uygun değişiklikler yapılması gereğini tekrarlamıştır.

2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun hür sendikacılık hareketinin işçiye hizmet işlevini engellediğine işaret eden Türk-İş Başkanlar Kurulu, çıkmazların, başta grev yasakları olmak üzere, İdare'ye tanınan yetkilerden ve Yüksek Hakem Kurulu'nun yapısı ile çalışma biçiminden kaynaklandığına dikkati çekmiştir.

«Yetkili sendikanın belirlenmesi çalışmalarının hızlandırılması» gerektiğini kaydeden Türk-İş Başkanlar Kurulu, Yüksek Hakem Kurulu'nun bir mecburi tahkim aracı olarak çalıştırılmamasını da istemiştir.

İşverenlerin bir yandan çalışma barışından söz ederken, diğer yandan barışı ortadan kaldıracak eylemler içinde olduğunu tesbit eden Türk-İş Başkanlar Kurulu, 2821 Sayılı Kanunun boşluklarından yararlanmaya kalkışan bir kısım işverenlerin, özellikle yeni ör-

gütlenen işyerlerinde sendika üyesi olan işçileri işten çıkardığını, baskı yaptığını bildirmiş, Yasaya aykırı bu eylemlerin sürdürülmesinin işçi - işveren ilişkilerinde son derece ciddi çıkmazlara yol açacağını bildirmiştir.

İşçi - İşveren çıkar ilişkilerini akılcı dengelemeye kavuşturabilmenin ve iş uyumsuzluklarını en aza indirebilmenin başlıca aracı olan serbest toplu pazarlık hakkının işçilerin yararına yitirmesinin Türk toplumunun ihtiyacı olan huzur ortamını ve çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin geleceğini tehlikeye sokacağını kaydeden Türk-İş Başkanlar Kurulu, böyle bir sonucu

önlemeye çalışmanın herkeşe düşen bir sorumluluk olduğunu hatırlatmıştır.

(2) Son zamlarla işçilerin satın alma gücünün daha ileri ölçüde azaldığına işaret eden Türk-İş Başkanlar Kurulu, Yüksek Hakem Kurulu'nun, yürürlük süresi 1984'e sarkan toplu iş sözleşmeleri için belirlediği ücret artışının mümkün olan en kısa süre içinde gözden geçirilmesi gerektiğini tekrarlamıştır.

Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun ilke kararı uygulamasında, yetkililerce aksi yönde verilen taahhütlere rağmen zam ora-

nını taban olmaktan çıkardığını, kâr ettiğini kamuoyuna yetkililerce açıklanan çeşitli kurumlarda bile «eşit işe eşit ücret» ilkesini çiğneyen bir uygulama yaptığını, ücret belirlemelerinde izlenen bu tutumla işçiler arasında ayırım yapıldığını tesbit ile, fedakarlığı sadece işçilerden, dar ve sabit gelirlilerden bekleyen bir anlayışın kabul edilemeyeceğini bildir - miştir.

Çeşitli kurumlarda, örneğin Zonguldak'ta 1983 yılından toplu iş sözleşmesi ve ikramiye farkı olarak işçilerin hakedip ödenmeyen haklarının milyarlarca ulaştığını bildiren Türk-İş Başkanlar Kurulu, Hükümetten, işçi alacaklarının daha fazla gecikilmeksizin ödenmesini istemiştir.

(3) Kamu iktisadi teşebbüsleri konusunda kamu oyunun yanıltılmaya çalışıldığına dikkati çeken Türk-İş Başkanlar Kurulu, kamu iktisadi teşebbüslerinin özel sektöre devrinin sosyal devlete yönelik en büyük tehlike olduğunu bildirmiştir. Türk-İş Başkanlar Kurulu, bu kurumlarda zarara başarısız yönetici kadroların yol açtığını; ekonominin bel kemliğini teşkil eden bu tesislerin «boş» olarak kendilerine verilmesini istemenin ise, buralarda çalışan onbinlerce işçiye ve ailesine karşı tipik bir saygısızlık ve sevgisizlik örneği teşkil ettiğini bildirmiştir.

(4) İşveren çevrelerinin kısa vadeli çıkar arayışları peşinde, işçi çıkarı yasağının kaldırılmasını istediklerine dikkati çeken Türk-İş Ba-

LIKAT-İŞ Başkanı Ahmet KURT, YOL-İŞ Başkan Vekili Recai EMRE ve SELÜLOZ-İŞ Başkanı Rüstem KILIÇ.

TOLEYİS Genel Başkanı Servet SOFUOĞLU ve KAÜÇUK-İŞ Genel Başkanı Selahattin AKGÜL.

Başkanlar Kurulu Toplantısında ÇİMSE-İŞ adına Mustafa ULU yer aldı. Yanında TOLEYİS Başkanı SOFUOĞLU görülüyor.

kanlar Kurulu, işsizlik oranının yüzde 18'leri aştığı Türkiye'de işveren isteklerine uymanın ciddi sosyal bunalımlara yol açabileceğini belirtmiştir. Türk-İş Başkanlar Kurulu, kamu iktisadi teşebbüslerinde uzun süredir boş olarak tutulan kadroların da bir an ön-

ce doldurulmasını istemiştir.

(5) Türk-İş Başkanlar Kurulu, Türk-İş Yönetim Kurulu'ndan işçi sorunlarının Hükümet yetkilileri ile bir bütün olarak ele alınacağı gündemli toplantılar yapılması için girişimde bulunmasını istemiştir.»

DOĞAN, TÜRK-İŞ'i ZİYARET ETTİ

Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanı H. Hüsnü Doğan, Türk-İş'i ziyaret ederek Genel Başkan Şevket Yılmaz'la bir süre görüştü.

Yukarıdaki fotoğrafta, Doğan-Yılmaz görüşmesi görülüyor.

Yol-İş Seminerinde konuşan

Yılmaz: "Yasalar, rafta bekletiliyor,,dedi

YOL-İŞ Sendikası tarafından düzenlenen genişletilmiş Başkanlar Kurulu toplantısı ve yasalarla, işçi ücretleri konusunda uygulanan eğitim seminerinde konuşan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, «Yasalar rafta bekletilmek için çıkarılmadı» dedi.

Anayasa ve çalışma hayatıyla ilgili yasaların çıkarılması sırasında TÜRK-İŞ'in elinden gelen çabayı eksiksiz gösterdiğini söyleyen YILMAZ şöyle dedi :

«Yasalar rafta bekletilmek için değil, uygulamak için çıkarılır. Yasada, başvurudan itibaren 6 gün içinde toplu sözleşme yetkisinin verileceği hüküm altına alınmıştır, biz dört aydır yetki bekliyoruz. Yetki alamadığımız için de toplu sözleşme masasına oturamıyoruz.»

YOL-İŞ Sendikası Genel Başkanı Bayram MERAL de, seminerin açılışında yaptığı konuşmada, işsizliğin hızla artarak yüzde 23'e ulaştığını söyledi.

«1983 - 1993 yıllarını kapsayan ulaştırma ana planı, Karayollarında büyük işçi tasfiyesini öngörmektedir» diyen YOL-İŞ Genel Başkanı, işçi-memur ayırımı konusunda da şöyle dedi :

«İşçi - Memur ayırımını öngören yasanın yürürlüğe girmesi halinde 20 binin üzerinde üyemiz memur olacaktır. Bu, yeni bir huzursuzluğun doğması ve çok sayıda üyemizin sendikal haklardan mahrum kalması demektir. Amaç, işçilerin memur yapılması değil, bütün çalışanların sendikal haklara kavuşturulması olmalıdır.»

Cumhurbaşkanının çağrısı üzerine

Cumhurbaşkanı Kenan EVREN ile TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ işçi sorunları ile ilgili olarak görüştüler.

Evren-Yılmaz görüşmesi yapıldı

● GÖRÜŞMEDE, ÇALIŞMA HAYATIYLA İLGİLİ ÇEŞİTLİ KONULARDA TÜRK-İŞ BAŞKANI TARAFINDAN CUMHURBAŞKANINA BİLGİ SUNULDUĞU AÇIKLANDI

**Yasa
değişikliği ile
ilgili dosya,
Şide
tarafından
Evren'e
sunuldu**

Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in çağrısı üzerine, 25 Nisan Çarşamba günü saat 14'de Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz tarafından kendisine çalışma hayatıyla ilgili olarak bilgi sunuldu.

TBMM'ndeki çalışma odasında Şevket Yılmaz'la 43 dakika görüşen Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in, işçi sorunları konusunda bilgi aldığı toplantıdan sonra gazetecilerin sorularını cevaplayan Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, «Sayın Cumhurbaşkanım, çalışma hayatının daha sağlıklı bir yapıya kavuşturulabilmesi için Türk-İş tarafından bir süredir devam eden çalışmalar hakkında bilgi istediler. Kendilerine bu konuda yapılan çalışmaları anlattım.» dedi.

Bir gazetecinin, «Anayasa değişikliği konusu görüşüldü mü?» şeklindeki sorusunu cevaplayan Yılmaz, «Ne Anayasa değişikliği Bunun ne yeri, ne de zamanı şimdi. Böyle bir şey görüşülmedi» dedi.

Bir başka gazetecinin «Sayın Cumhurbaşkanının sizden isteği oldu mu? yolundaki sorusuna da Yılmaz şu karşılığı verdi :

«Türk-İş olarak, çalışma hayatını ilgilendiren mevzuatın, daha sağlıklı bir çalışma barışını getirebilmesi için değiştirilmesi gereken noktaları üzerinde sürdürdüğümüz çalışmalarla ilgili bilgileri arz'ettim. Benden, bu konularda geniş bilgiyi ihtiva eden bir dosya istedikler. Bu dosyayı en kısa sürede takdim edeceğiz»

**CUMHURBAŞKANI EVREN'E
DOSYAYI ŞİDE SUNDU**

Cumhurbaşkanı Kenan Evren ile Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz arasında yapılan görüşmeden 6 gün sonra, 2 Mayıs Çarşamba günü, Türk-İş'in çalışma hayatıyla ilgili görüşlerini ihtiva eden dosya, Genel Sekreter M. Sadık Şide tarafından Cumhurbaşkanına sunuldu.

TBMM'ndeki odasında Evren ile

rafından kabul edilen Şide, görüşme-
den sonra gazetecilere bilgi verirken;
«Sayın Cumhurbaşkanına sunduğu-
muz dosyadan birer tane de Millet

Meclisi Başkanına, Başbakanı, Parti
Genel Başkanlarına, TBMM Sağlık ve
Sosyal İşleri Komisyonu Başkanına
verilecektir.» dedi.

TÜRK-İŞ GENEL SEKRETERİ ŞİDE, CUMHURBAŞKANI KENAN EVREN TA-
RAFINDAN KABUL EDİLMESİ SONRASI, BASIN MENSUPLARININ SORULA-
RINI CEVAPLADI.

«BANKACILIK İSKOLUNDA İŞÇİ ÇIKARMA GELENEK HALİNE GELDİ»

Banka ve Sigorta İşçileri Sendikası (BASS) Genel Başkanı
Servet Kahyaoğlu, bankacılık işkolunda işçi çıkarmanın gelenek
haline getirildiğini söyledi.

Kahyaoğlu, gözetim ve denetimi Vakıflar Bankasına devredi-
len Türkiye Bağcılar Bankası çalışanlarının, işten çıkarılmaya
başlandığını belirterek, «Vakıflar Bankası, gözetim ve denetim
görevini kullanırken, Bağbank çalışanlarını işten çıkarmayı en
kolay yol olarak seçmiştir» dedi.

Kahyaoğlu, banka işçileri arasında huzursuzluk olduğunu,
«Sıranın kendilerine geleceği» endişesi içinde bulunduklarını
sözlerine ekledi.

TÜRK METAL BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

ÖZBEK, «ÜLKEMİZİN SOSYO-EKONOMİK DURUMU İÇ AÇICI DEĞİL» DEDİ

Türk Metal Sendikası Başkanlar
Kurulu 3-4 Mayıs tarihlerinde Ankara'da
Türk-İş salonunda toplandı.

Sendika Genel Başkanı **Mustafa Öz-
bek**, Başkanlar Kurulu toplantısını
açarken yaptığı konuşmada, «Ülkemi-
zin sosyo-ekonomik durumu iç açıcı
değildir. Hayat pahalılığı başını almış
gitmektedir» dedi.

Özbek; işçi, memur, dul-yetim, emek-
li, küçük esnaf gibi dar ve sabit ge-
lirli olanların geçim sıkıntısının dayanılmaz
yükü altında ezildiğini belirterek, «Bu
kitlenin artık ayakta durabilecek gücü
kalmamıştır» dedi.

Mustafa Özbek, Türk Metal Sendi-
kasının 100 bini aşan üyesiyle işkolu-
nun tek güçlü kuruluşu olduğunu ha-
tırlatarak, 620'nin üzerinde işyerinde
çoğunlukta olduklarını belirtti ve toplu
sözleşmelerin yapılması için gerekli
prosedürün tamamlanmakta olduğunu
söyledi.

Türk Metal Başkanlar Kurulu toplan-
tısında, işkoluyla ilgili çeşitli konular
görüşüldü.

Tez-Koop-İş o/o 10 barajı mahkeme kararıyla aştı

17 Numaralı büro işkolunda faaliyet
gösteren Türk-İş üyesi Tez-Koop-İş
Sendikası, Çalışma ve Sosyal Güvenlik
Bakanlığı tarafından yayınlanan işkol-
ları istatistiğine ilişkin itirazı sonucu,
Mahkeme Kararıyla yüzde 10 barajı
aştı.

Tez-Koop-İş Sendikası tarafından
yapılan itiraz sonucu, Dosya bilirkişiye
havale edildi ve Bilirkişinin hazırladığı
rapora dayanarak Mahkemece, sen-
dikanın 17 numaralı işkolunda yüzde
10 barajı aştığı hükme bağlandı.

TÜRK-İŞ'in yasa değişiklikleri ile ilgili görüş ve önerileri açıklandı

TÜRK-İŞ çalışma hayatımızı düzenleyen bazı kanunlarda yapılması istenen değişiklik tasarılarını açıkladı.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ bu konuda Cumhurbaşkanı EVREN tarafından parlâmentodaki çalışma odasında kabul edildi. Ve bu kabul sırasında Cumhurbaşkanı EVREN Türk-İş'in değişiklik istediği yasalar konusunda geniş bilgi istedi.

Bunun üzerine daha önce TÜRK-İŞ Daimi Mevzuat Komisyonunca uzun süren çalışmalardan sonra hazırlanan değişiklik tasarıları Genel Sekreter Sadık ŞİDE tarafından Cumhurbaşkanı EVREN'e bir dosya halinde sunuldu.

Bunu takiben TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ TBMM Başkanı Necmettin KARADUMAN'la bir görüşme yapı. KARADUMAN bu kabul sırasında TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ'dan değişiklik tasarılarını içeren TÜRK-İŞ tekliflerini aldı ve parlâmentodaki müzakereler esnasında yardımcı olacağını söyledi.

Değişiklik önerileri, HP ve MDP Genel Başkanlarına 7 Mayıs Pazartesi günü Şevket Yılmaz tarafından verildi.

TÜRK-İŞ'İN ÖNERİLERİ

1 — İşçi alacaklarına öncelik tanınması hususunda, 2004 sayılı İcra, İflâs Kanununun bir maddesinin değiştirilmesini öneren teklif metni,

2 — 1475 İş Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi,

3 — 440-2929 sayılı Yasalarda işçinin yönetime katılmasını sağlayıcı değişiklikler,

4 — Kıdem Tazminatı Fonu Kanun Teklifi,

5 — Tarım İş Kanunu teklifi.

1 — İCRA İFLÂS KANUNUNDA İSTENEN DEĞİŞİKLİK

TÜRK-İŞ 2004 sayılı İcra İflas Kanununun 3890 sayılı Kanunla değiştirilen 206. maddesinin 4. fıkrasının değiştirilmesini önermiştir:

«Kanun değişikliğinin metninde, işçi alacaklarının rüçhan haklar taşıyan

alacaklardan sayılması öngörülmüştür.

DEĞİŞİKLİK GEREKÇESİ

İstenen bu değişiklikle daha önceki metinde yer alan (İflâsın açılmasından önceki 3 ay içinde, gündelik veya parça üzerine çalışan fabrika işçileriyle sair işçilerin ücretleri) 6 aya çıkarılmak suretiyle işçi alacakları yasal teminata bağlanmaktadır.

Örneğin, bugünkü uygulamada işveren iflas edince, 6 ayı geçen süreler için alacaklar imtiyazsız kalmaktadır. Bunun yanında işverene yıllarını vermiş bir işçinin kanundan ve sözleşmeden doğan ihbar ve kıdem tazminatlarıyla işyerinde tatbik edilen kıdemli işçiliği teşvik ikramiyesi vesair sosyal yardımlarının da 6. sıra yerine, 1. sıraya dahil edilerek teminata bağlanması gerekmektedir. Yapılacak değişiklikle işverenin iflâsı sonucunda işinden ayrılan yeni bir iş buluncaya kadar kendisinin ve aile efradının geçimini temin imkanı sağlanmaktadır. Bu değişiklik yürürlükteki 2822 sayılı Kanun ile İcra İflas Kanunu arasında ki uyumsuzluğu da giderecektir.

2 — İŞÇİNİN YÖNETİME KATILMASI

İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşlarında işçilerin yönetime katılmasını öngören teklifte ise, 2929 sayılı Kanunun 6. maddesinde ve 14. maddesinde yeni düzenlemeler istenmektedir.

Bu değişikliğin Kanunlaşp yürürlüğe girmesiyle sanayi, tarım ve ulaştırma alanlarında çalışan teşekküllerden çok ölçüde işçi çalışanların yönetim kurullarında işçiler bir üye ile temsil edileceklerdir. İşçi üye bu görevinin devamı süresince ücretsiz izinli sayılacaktır.

Diğer bir ek değişiklikle de bu tür kuruluşların yönetim komitesi bir başkan, dört müessese üst düzey yöneticisi ve bir işçi üyeden teşekkül edecektir.

GEREKÇE

İleri birçok ülkede örnekleri görü-

len ve ülkemizde uygulandığı sürece büyük faydaları tesbit edilen işçinin yönetime katılması hem sorumluluğu paylaşma hem verimliliği artırma yönünden yeni faydalar sağlayacaktır. Gerek Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında gerekse hükümet programında işçinin yönetime katılmasını öngören maddeler bulunduğu anda dikkati çekilen teklifin gerekçesinde işçinin yönetime katılmasının faydaları özetle şöyle anlatılmıştır:

— Yönetimde işçi temsilcilerinde bulunması, işçi üzerinde psikolojik olarak müsbet etkiler yaratmaktadır.

— İşverene bağlı işletmeler, yöneticilerinin tutum ve davranışlarının daha akılcı ve adil olmalarını sağlamaktadır.

— İşçinin yönetime katılması, iş barışının sağlanmasında önemli bir etkenidir.

— İşçi-işveren ilişkilerinin dengeli olmasını sağladığı gibi, özellikle toplu iş sözleşmeleri müzakerelerinde işçi kesimi taleplerinin daha ölçülü olmasına katkı sağlamaktadır.

Aslında 2821 sayılı Sendikalar Kanununun organlarla ilgili 9. maddesinin 6. fıkrasında, «Sendika, sendika şubesi veya konfederasyonların yöneticileri, kamu kurum ve kuruluşlarıyla bunların katıldıkları veya ortaklıklarının yönetim ve denetim kurullarında görev aldıkları takdirde, sendika veya konfederasyonlardaki görevleri sona erer.» hükmünü getirmiş olmakla işçinin yönetime katılması halinin meşruluğuna ve devamına işaret etmektedir. Bu gerçekler doğrultusunda işçinin belirtilen kurum ve kuruluşlarda yönetime katılmasının sağlanması ile sürülen mahzurlardan çok büyük faydalar sağlayacaktır.

3 — İŞ KANUNUNDA İSTENEN DEĞİŞİKLİK

Yürürlükte bulunan 1475 sayılı İş Kanununun süresi belli olmayan akitlerin feshini düzenleyen 13. maddesi

YASA DEĞİŞİKLİKLERİ

ile Kıdem Tazminatı müessesesini ilgilendiren 14. maddesi ve 2869 sayılı Kanunla değişik iş süresi ile ilgili 61. maddesi TÜRK-İŞ istekleri doğrultusunda değiştirilmek istenmiştir.

GEREKÇE

Süresi belli olmayan akitlerin feshi konusunda getirilmek istenen değişikliklerle işçilere ait iş aktinin hemen her vesile ile işveren tarafından sona erdirilmesini makul ölçülerde sınırlamaktadır. İşçinin işverene karşı korunması esasının benimsendiği bu değişikliklerle iş akdi fesihlerinin işverence kötüye kullanılmasını önlemektedir. Böylece işveren haklı ve yeterli nedenlere dayanmadıkça işçiyi çıkartamayacak, aksi halde yargı kararı ile işe yeniden alma ve boş geçen sürenin ücretini ödeme yükümüne tabi olacaktır. Bu suretle çalışanla çalıştıran arasında karşılıklı iyi niyetin ve çalışma güvenliğinin sağlanması yanında bu tür ilişkilerde yargı denetimine tabi olumasının ayrı bir huzur ortamı getireceği TÜRK-İŞ tarafından öne sürülmüştür.

Kıdem tazminatı ile ilgili değişiklik önerisinin gerekçesinde ise, kıdem tazminatının hesaplanmasında işçinin tüm hizmetlerinin değerlendirilmesi esasına ağırlık verilmiştir. Memurluk ve işçilik statüsünde geçen hizmetlerin birleştirilmesi sırasında, istifa yoluyla işinden ayrılabilen memurun hizmetlerinin birleştirilerek değerlendirilmesi mümkün olabilmektedir. Ancak aynı imkan bugün işçilere tanınmamıştır. Eşitlik ilkesini bozan bu duruma son verebilmek için madde metninde değişiklik yapılması istenmiştir.

Bu konudaki değişiklik metninin gerekçesinde ayrıca kıdem tazminatı hesaplamasında bir tavan sınırlaması getirilmesinin İş Hukukumuzdaki hakim olan temel espiye aykırı düştüğü belirtilerek kıdem tazminatı için öngörülen tavan sınırladirmasının kaldırılması önerilmiştir. İşçinin ölüm olayında kişisel kusuru kıdem tazminatının ödenip ödenmeyeceğinin tartışma konusu olmaktan çıkartılması düşüncesiyle her türlü ölüm olayı kıdem tazminatını gerektirir biçimde değişiklik istenmiştir.

İş Kanununun iş süreleri ile ilgili bölümünde yapılmak istenen değişikliğin gerekçesinde ise, özetle şöyle denilmektedir:

Haftada 45 saatlik çalışma düzenlemesinin vardiyalı çalışılan yerlerde sıkıntılar yarattığı, uygulamanın rahatlatılması için yeni bir düzenleme gerektiği tesbit edilmiştir. Değişiklik teklifi bu amaçla hazırlanırken vardiya esasına göre çalışma yahut işin özelliği gereğince haftalık ve günlük iş süresini aşan çalışmaların fazla mesai şeklinde değerlendirilmesi öngörülmüştür.

4 — KIDEM TAZMİNAT FONU KURULMASI

Parlâmentodan yasalaştırılması istenen Kıdem Tazminatı Fonu ile ilgili tasarının 1. maddesinde, «Kanunla bağlı bulundukları kurum ve sandıklardan yaşlılık, emeklilik, malûllük aylığı bağlanan veya toptan ödeme yapılan işçi ve gemi adamı, yahut bunların ölümü halinde hak sahiplerinin bu kanun hükümlerine göre kıdem tazminatı ödenmek üzere, SSK'da KIDEM TAZMİNATI FONU oluşturulması» önerilmiştir.

Bu fonun amaç maddesini düzenleyen ikinci maddesinde ise, «Fon, işçi ve gemi adamlarının çalışma süresi süresi boyunca geçen hizmetleri karşılığında kendilerine veya hak sahiplerine kıdem tazminatı ödenmesini sağlar.» denilmektedir.

TÜRK-İŞ'in bu teklifinin kanunlaşması halinde, işçiler, işe girdikleri tarihten Fona tabi olacaklardır. İşveren işe alınan, işten çıkan veya çıkarılan işçilerini bir ay içinde SSK'ya Fon'a bildirmek zorunda kalacaklardır. Kanun hükümlerine göre Kıdem tazminatı vermek ve buna ilişkin giderleri karşılamak üzere SSK tarafından işverenlerden «KIDEM TAZMİNATI PRİMİ» tahsil edilecek, tahsil edilen primler Fon'da toplanacaktır.

Prime esas ücretlerin tesbiti, prim oranları ve primlerin ödenmesi konularına da açıklık getiren TÜRK-İŞ teklifinde, kıdem tazminatına hak kazanma ile ilgili madde şöyle düzenlenmiştir:

«— İşçilerin bağlı oldukları Kanunla kurulu kurul veya sandıklardan, yaşlılık, emeklilik, malûllük aylığı bağlanması yahut toptan ödeme olmak üzere hizmet akitlerinin feshi halinde kendilerine, ölümünde ise hak sahiplerine kıdem tazminatı ödenir.»

GEREKÇE

Kıdem Tazminatı Fonu kurulması ile ilgili Kanun Tasarısının gerekçesinde ise, özetle şöyle denilmektedir:

— İşçilerin hizmetlerinin kesintisiz değerlendirilmesi için özel hüküm getirilmiştir.

1. maddede kıdem tazminatı hizmet savurganlığına vemasrafa meydana verilmemesi için bir Fon'da toplanması uygun görülmüştür.

5 — TARIM, ORMAN İŞ KANUNU TASARISI VE GEREKÇESİ

TÜRK-İŞ diğer sektörlerde çalışanların hemen tamamına yakın bir bölümünün İş Kanunlarıyla sosyal haklarının sağlandığını ve çalışma koşullarının düzenlendiğini gözönünde bulundurarak Tarım ve Ormancılık Sektöründe çalışan işçilerin de sosyal güvenceye kavuşturulması amacıyla «TARIM VE ORMAN İŞ KANUNU TASARISI»'nı hazırlamıştır.

Tasarı metninde Tarım ve Ormancılık alanında çalışan işçilerin çalıştıranlarla ilişkilerini düzenlemek ve çalışanları korumak amacı güdülmektedir.

Tasarı metninde tarım ve orman işlerine ait işyerlerinin tarifi ve çalışma koşulları yeniden düzenlenmekte bu kapsamda bir işyerini kuran veya böyle bir işyerini devralan yahut kaptan bir işveren bu durumu 3 ay içinde tasarıda belirtilen mercilere bildirmek zorunda kalacağı hükme bağlanmaktadır.

Tasarının 6. maddesinde bu tür işyerlerinde yılın belirli bir zamanında mevsimlere bağlı olarak yürütülen işler, «MEVSİMLİK İŞ», bunlar dışında nitelikleri bakımından en çok 60 iş günü süren işlere «SÜREKSİZ İŞ», devamlık arzeden işlere ise «SÜREKLİ İŞ» tanımı getirilmiştir.

Metnin kanunlaşması halinde, sözleşmede aksine bir hüküm bulunmaması halinde, mevsimlik işlerdeki hizmet akdi, işin bitiminde kendiliğinden sona erecektir.

aÇışma koşulları hafta tatili, ücreti ile ara dinlenmeleri hususlarını da hükme bağlayan TÜRK-İŞ önerisinde 1475 Sayılı İş Kanununun Asgari Ücretle ilgili uygulamasının Tarım ve Orman işçileri için de geçerli olması istenmiştir.

SSK 39. GENEL KURUL ÇALIŞMALARI SAYGI DURUŞU İLE BAŞLADI.

SSK 39. Genel Kurulu toplandı

Türk-İş adına konuşan Genel Sekreter Sadık Şide: "Sosyal Güvenlik, Devlet için görev, vatandaş için vazgeçilmez bir haktır,, dedi

Sosyal Sigortalar Kurumu 39. Genel Kurulu 14-17 Mayıs Tarihleri arasında Ankara'da SSK salonunda toplandı.

Prof. Dr. Kenan Tunçomağ'ın yönetiminde yapılan çalışmalarda, divan başkan yardımcılıklarına işçi kesiminden Emin İşcan ve Savaş Benli getirildiler.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa Kalemli'nin yaptığı konuşmadan sonra söz alan Türk-İş Genel Sekreteri M. Sadık Şide aşağıdaki konuşmayı yaptı.

«Ülkemizin en büyük Sosyal Güvenlik Kuruluşu olan Sosyal Sigortalar Kurumunun Genel Kurulları, kendisine has bir özelliğe sahiptir. Bu Genel Kurullarda Ülkenin Genel Sosyal Güvenlik konuları, bu alandaki gelişmeler veya gecikmeler gündeme gelir. Görüşler ve temenniler dile getirilir.

SSK. 39. Genel Kurulu da böyle olacaktır. Üç gün boyunca Sosyal Güvenlik, Sosyal Yardım ve Sosyal Refah hizmetlerinden söz edilecek, Sosyal Sigortalar Kurumunun ülke çapındaki faaliyetlerinden bahsedilecek, bu önemli hizmetlerde daha iyiye ve daha günele gitmenin çareleri aranacaktır.

30 Nisan 1984 tarihinde dağıtımına başlanan ve onikigün kadar önce elimize ulaşan, 1983 yılı Çalışma Raporu,

Bilançosu ve 1984 İş Programının gereği gibi inceleme fırsatı bulunmuştur.

Hizmeti geçen tüm ilgililere teşekkür ederim.

SOSYAL GÜVENLİK, Beşikten Mezara kadar tüm insanların ihtiyacıdır.

SOSYAL GÜVENLİK, Kimsesiz çocuktan, düşün yaşlıya, çalışmayan sakattan, çalışma çağındaki işsize kadar herkesi yakından ilgilendiren bir haktır. Sahip olduğunda insana yaşama sevinci veren **SOSYAL GÜVENLİK**.

Kısacası, Devlet için önemli bir görev, Vatandaş için ise vazgeçilmez bir haktır.

Bu temel görüşler ışığında çalışma raporundan başlayarak Sosyal Güvenlik alanındaki çalışmaları gözden geçirelim ve gerekli değerlendirmeleri yapalım.

MALİ DURUM :

Bu konuda öncelikle Tahsil edilemeyen Primler, İşveren Borçlarına temas etmek istiyorum. Rapora göre SSK prim alacakları Kümülatif toplamı 31.12.1983 tarihine göre yaklaşık 73 milyar liradır. Bu çok önemli konuda beklenen istirdat Kanunu çıkmamıştır. Bu beklenirken, üç ay önce baş-

ka bir hazırlıktan, Sigorta Prim Borçlarının affından bahsedilenler olmuştur. Sigorta Prim Borçlarının affı katıyken mümkün değildir. Tüm Hukuk kurallarına aykırıdır. SSK'yı sarsacak ve kötü bir çılgır açacak böyle bir tasarrufta bulunmak kimsenin hakkı da değildir.

Rapora, muaccel Prim alacağı olarak geçmiş bulunan yaklaşık 73 milyar lira'nın Kamu ve Özel Sektör işverenlerinden tahsili için gerekli her türlü teşebbüse baş vurulmasını ve çok ağırlaşmış bu sorunun halledilmesini bekliyoruz.

Bu arada İşveren Prim Borçlarının yeniden birikip çoğalmaması için de etkin tedbirler alınması gereklidir. Raporunda sunulan 9 nolu Tablonun tetkikinden de görüleceği gibi Prim tahsilatı oranı % 75,58'e düşmüştür. Prim tahsili bu oranın altında olan 12 Bölgenin ilk yarısının durumu şöyledir;

- Zonguldak % 25.73,
- Kütahya % 49.64,
- İskenderun % 66.13,
- Çorum % 47.88,
- Erzurum % 62.93,
- Manisa % 66.39,

Caydırıcı sert kararlara ve ağır müeyyidelere şiddetle ihtiyaç olduğu açıkça görülmektedir.

Mali bölümün ikinci önemli konusu **TAHVİLLER**'dir. Yaklaşık 39 yıl önce düzenlenmiş olan bu mevzuatın, günümüzün çok değişmiş bulunan Ekonomik Kurallarına göre yeniden düzenlenmesine ihtiyaç vardır.

O tarihlerde henüz Emekli, malûl, dul ve yetim maaşı ödemeye başlamamış bulunan ve Sağlık hizmetlerine henüz girmemiş sadece 6 Bölge Müdürlüğü ile sınırlı bir alanda hizmet veren SSK na o zamanlar yüklenen **TAHVİL** Mükellefiyetinin değiştirilmesi zamanı artık gelmiştir. Tasarruf mevduatında faizlerin % 55 leri aştığı günümüzde bu gelişmeler değerlendirilmelidir.

Diğer taraftan 1984 yılına devreden yaklaşık 89 milyar lira tutarındaki Tahvil işlemlerinde bazı olumsuzluklar gözlenmiştir.

Şimdi Raporun 96. sayfasını birlikte okuyalım.

«— Aktifimizin % 23.03'ünü teşkil eden tahvillerimizin 1983 yılı içinde 1.649.800.000.— liralık kısmı itfa edilmiş, tahvil itfa ve kupon bedelleri karşılığında mahsuben 23.182.444.050.— liralık Devlet Yatırım Bankasından, 2.457.142.879.— liralık Hazine Bonosu karşılığı Hazine Tahvili ki ceman 25.639.586.929.— TL. tahvil mübayaası edilerek, tahvil mevcudumuz 88.847.835.399.— yaklaşık 89 Milyar Liraya yükselmiştir. Ancak 40.073.092.520.— liralık **TAHVİL**, Devlet Yatırım Bankasına teslim edilmemiştir»

Parayı al, Tahvili verme., Bu ne demektir.?

Mali durumla ilgili üçüncü konu Bankalardaki Paralar, Vadeli ve vadesiz tevdiat'tır. Raporun 6 nolu Tablosunda görüldüğü gibi olabildiğince iyi değerlendirme yapılmış ve Plâsmanlarımız toplamının % 32.26 sını teşkil eden Milli Bankalardaki mevduata gelirlerin % 12.5 ne tekabül eden 15.5 milyar liraya yakın faiz geliri sağlanmıştır. Banka faiz sistemine bağlı olarak bu miktarın daha da artırılması mümkündür.

Bu arada 2868 Sayılı Kanunla SSK'na sağlanmış bulunan Vergi ve Harç muafiyetinden en geniş şekilde yararlanılması da lâzımdır.

Kurumun Mali Durumu ile ilgili konuyu şu dördüncü bölüm ve öneriyle tamamlamak istiyorum. Özetle söylemek gerekirse; Açık vermekte olan uzun vadeli Sigorta Kolları ile gelir fazlası gösteren Kısa vadeli sigorta kolları arasında iç transferi sağlayacak bir operasyon gerekli olmuştur.

SAĞLIK HİZMETLERİ :

Sosyal Sigortalar Kurumunun en önemli hizmeti olan bu konuda memnuniyet verici gelişmeler olmuştur. Ancak hizmet hacminin büyüklüğü ve vazgeçilmez oluşu sebebiyle gayretin artırılarak devamı ve tedbirlerin çoğaltılması gereklidir. 1984 yılına devreden 20401 fiili yatak sayısının, 24000'e çıkarılması (Master Planına göre) şarttır.

Fiili yatak sayılarının Ruhsatlı kılınmasıyla tamamlanacak durum listesine göre Hastanelerimiz yeni Kadro Cedvellerinin ikmal edilmesi ve eksik personelin alınması verilmekte olan kesintisiz hizmetin tabii bir gereğidir.

Yegâne sermayesi sağlık olan işçilerimizin, Sağlık Hizmetleri Özel bir önem taşımaktadır. Bu durum gözönünde tutularak Sigorta Hastaneleri ve çeşitli Sağlık tesisleri kurulmuştur.

Bu gün Hastane, Dispanser ve Sağlık İstasyonu olarak 325 Tesis'e sahip olan SSK. yaklaşık 15 milyon kişiye sağlık hizmeti vermektedir. Bu miktar nüfusumuzun üçte birine tekabül etmektedir.

Anayasamızın Üçüncü bölümünü oluşturan **SOSYAL VE EKONOMİK HAKLAR VE ÖDEVLER** Başlığı altındaki 56. maddesinin ilk fıkrası «Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.» Hükmünü taşımaktadır ve bu görev Devlete verilmiştir.

Sağlık Hizmeti Devlete Vergisini ödeyen ve Kanuni Ödevlerini yerine getiren her vatandaşın hakkıdır.

Sigortalılar vatandaşlık ödevinin üzerine ayrıca ödediği primlerle yaptırdığı Sağlık Tesislerinde Devlete yük olmadan ve tek kuruş katkı görmeden bu hizmeti almak gayretindedir.

Doktor, Personel, araç ve gereçlerin ikmal edilemediği bölgeler hariç, % 100 Kapasite ile çalışan bu tesisler yer yer sigortalının ihtiyacına cevap veremezken bir takım garip beyanlara şahit olunmaktadır.

1984 Mart ve Nisan aylarında başında yer alan;

«İşçiler ve aileleri bugünden itibaren Devlet hastanelerinde ücretsiz tedavi olabilecek»

«Devlet Hastaneleri artık işçi ve ailelerine de bakacak»

«İşçi aileleri Devlet Hastanelerinden yararlanabilecek»

Ve daha önemlisi;
«İsteyen her hasta Sigorta Hastanesinde tedavi olabilecek»

Bu beyanlarına, kendilerince geçerli bazı gerekçeler göstermek isteyenlere karşı TÜRK-İŞ'in kesin görüşü hazırdır.

«— Sigorta Hastaneleri Sigortalıların toplu öz malıdır. Öyle kalacaktır...»

Sağlık Hizmetleri, Sosyal Güvenlikte birinci sırayı taşıyan evrensel hak olmuştur.

Bu itibarla, tüm işçilerimiz bu konu da çok duyarlıdılar. Geçmiş yıllarda da böylesi teşebbüsler yapılmış ancak hepsi akim ve başarısız kalmışlardır.

Sosyal Sigortaların, Sağlık Hizmetlerinin etkinleştirilmesi hizmet standardının iyileştirilmesi çalışmalarının devam ettirilmekte olduğu memnuniyetle müşahade edilmektedir.

Gerekli ve yeterli müteahhıs ve tıbbi cihazların bulunmadığı bölgelerden 1100 veya 1400 Kilometre uzaklardan hasta taşımının süratle sona erdirilmesi şarttır. Ayrıca çok yüklü faturaların ödenmesine sebep olan Kurum Dışı sağlık tesislerine ve Özel Dal Hastanelerine sevk işlemlerinin azaltılması için başlatılmış olan çok yönlü çalışmaların artık sonuçlanacağını umuyoruz ve yakında birer birer hizmete girmelerini bekliyoruz.

Raporun 84/90 ve 160/168. sayfalarında açıklandığı üzere; Hemodiyaliz Merkezleri, Koroner Bakım Üniteleri, Kardiyoloji Servisleri, Gastroenteroloji Servisleri, Yoğun Bakım Servisleri, Yanık Merkezleri, Hidro-Temel Sağlık Tesisleri, Diş Tedavi ve Protez Merkezleri, Rehabilitasyon, Aile Planlaması gibi çalışmalar, yıllardır işçilerimizin özlemini duyduğu hizmetlerdir. Bunların tümüyle yaygınlaştırılması ve yeni yerlerin devreye sokulması temennimizdir.

İşçilerimizin sağlığı konusunda verilen Hizmetlere gösterilen gayretlere teşekkür ediyor, bu tempoda çalışmaların devamını diliyoruz.

Alınmakta olan bu önemli tedbirler arasında Tıbbi ve Elektronik cihazların Bakımı, Onarımı ve Kalibrasyon ayarlarının yapılması konularının da ilave edilmesini,

Öncelikle Hastanelerimizden başlanan **GÜNEŞ ENERJİSİ** Tesislerinin kısa sürede yaygınlaştırılmasını gerekli görmekteyiz.

İnşaatları devam eden hastane ve dispanserlerin tamamlanması ve yakın tarihlere hizmete sokulması sigortalılarımızın özellikle ilgili bölgeler de en önemli arzularıdır.

Sağlık konusunu ilâç sorunu ile tamamlamak istiyorum. SSK'da alınan tüm tedbirlere rağmen yılda % 20 artışla 1983 yılında ilâç sarfı toplamı 8,5 milyar liraya ulaşmış bulunmaktadır.

İlaç fabrikasının yeni mevzuatında öngörülen hedeflere ulaştırılması bu

konuda yapılacak ilk önemli hizmetler arasındadır.

Reçete tanziminde bazı keyfiliklerin hâlâ devam ettiği gözlenmektedir.

Bu konuda yeni tedbirler, hizmeti menfi yönde etkilemeyecek denetimler gerekli görülmektedir.

İlaç tüketiminin kontrol altına alınmasında ilerden beri belirlenen Hastane anbalajı, Poşet ve Blister anbalaj sistemleri yarar sağlayacak yenilikler olabilecektir.

Bütün bu tedbir ve yeniliklere ilaveten Sayın Sağlık Bakanının önerdiği Ecza Müfettişliğinin SSK. Bünyesinde de geliştirilmesinden faydalar elde edilebileceği görüşündeyiz.

KURUM İNŞAATLARI :

Çalışma Raporunda da görüleceği gibi Kurumun devam eden muhtelif inşaatları vardır.

Bunların çoğunun bu yıl tamamlanması ve hizmete açılması gereken 7 Hastane inşaatı veya tevsiyatı ile iki işhane inşaatıdır. Ayrıca 1984 yılı yatırımlarında 24, Revize yatırım Programına ise 26 tesis yer almaktadır.

Açıklamaların tetkikinde, 1983 yılında ihaleye çıkarılmış bulunan TARSUS Hastanesi ile ELBİSTAN Hastanesinin hangi sebeplerden olduğunu anlayamadığımız gecikmeleri Kurumun zararına ve beklenen hizmetlerin iyice gecikmesine sebep olmuştur.

Bu arada Ankara Atatürk Bulvarındaki eski ve köhne Apartmanların yenilenmesi çalışmaları da hızlandırılmaktadır.

Kurumun inşaatlarının gecikmeli ve sıkıntılı durumdan kurtarmasının tek şartı, 2868 sayılı Kanunla verilmiş Şirket Kurma hakkını ve imkânını en uygun bir şekilde kurması ve devreye sokmasıdır.

Bu konuda bir çalışmanın ağır da olsa devam etmekte olduğunu müşahade etmekteyiz.

KURUM EMLÂKI :

Sosyal Sigortalar Kurumunun önemli miktar ve değerde Rant Tesisleri mevcuttur. Bunlardan alınan toplam kira bedeli 1983 yılına kadar yarım milyar lirayı geçmiyordu.

1.11.1983 tarihinde yürürlüğe giren 2912 Sayılı GAYRİ MENKUL KİRALARI HK. Kanuna geçici madde eklenmesine dair Kanun;

«Yürürlük tarihinden altı ay sonra kira sözleşmeleri sona erer, bu süre içinde rayiç veya emsal kira bedeli kiracıya tebliğ edilir» Hükmü getirmiştir.

Bu kanun, SSK'nın Kira gelirlerini 1984 yılında en az 1 milyar lira arttıracak önemli bir imkân sağlamış bu-

lunmaktadır. Raporunda bundan hiç bahsedilmemiş olması ciddi bir eksiklik.

İnşa halinde Rant Tesislerin süratle tamamlanması, tüm kiralardan rayiç fiyatlara göre yeniden ayarlanması ve yaklaşık 16 milyar lira toplam değere ulaşan Kurum arsalarının gereği gibi değerlendirilmesi halinde Kurum gelir Bütçesine önemli katkılar sağlanabilecektir.

İŞÇİ KONUTLARI :

Sosyal Sigortalar Kurumunun bugüne kadar kredileriyle desteklediği 4314 yapı kooperatifi eliyle 219.685 konut yaptırılmış olmasını memnuniyetle karşılamaktayız.

Ancak, bu miktarın daha da artırılması ve Kredi alanların, Sigortalının % 20 sine ulaşmasını öngörmekteyiz.

İşçilerimiz için bugün daha büyük önem taşıyan Konut Konusunda TÜRK-İŞ'in görüşü şudur;

1) — Daha çok sayıda ihtiyaç sahibi işçiye Konut Kredisi verilmelidir.

2) — İnşaatlar % 60 seviyeye geldiğinde Toplu Konut Fonu tamamlama kredisi sağlanmalı ve bakanın bakanasına kadar tüm işlerin bitirilmesi sağlanmalıdır.

3) — İnşaatların en geç iki yılda teslimi esas alınmalı ve ön şart olarak kabul edilmelidir.

4) — Toplu Konut Fonu mevzuatı gereği aynı zamanda toplu arsa temini bakımından imkânlar hazırlanmalıdır.

5) — Kurumun müsait arsalar üzerine toplu Konut yapması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtması denemelerine devam olunmalıdır.

KANUN VE MEVZUAT :

— 2925 Sayılı Tarım İşçilerinin Sosyal Sigorta Kanunu'nun 36. Maddesi gereğince çıkarılacak YÖNETMELİK,

— 2926 Sayılı Tarımda kendi nam ve hesabına çalışanların Sosyal Sigortası Kanunu'nun geçici 4. maddesine göre beklenen BAKANLAR KURULU KARARI, henüz çıkmamış ve uygulamalar gecikmiştir.

— SOSYAL GÜVENLİK KURULU, Önemli hizmetler beklenen ve gündemi yüklü bir kuruldur. Oysa 1984 yılında hiç toplanmamıştır. Gündemindeki konular beklemektedir.

Sosyal Güvenlik Kurulu, ilk kez bu Genel Kurulun tavsiye ve kararlarına uygun olarak 1976 yılında teşekkül etmiş ve 1984 başına kadar geriye doğru üç yılda 17 Toplantı olmak üzere 24 toplantı yapmıştır.

SOSYAL GÜVENLİK KURULU'nun şimdi yer aldığı Bakanlık Kuruluş Kanunundaki fonksiyonlarının ifa edilmesi muntazam toplantılar yapılmasını gerekli görmektedir.

SAİR KONULAR :

— Raporun 77. sayfasında yer alan SSK. Matbaasının kurulması halinde elde edilecek imkân ve yararlar az olmayacaktır.

— Elektronik Bilgi İşlem Merkezinin, Programlı bir şekilde amacına doğru ilerlediği memnuniyetle izlenmektedir. Önümüzdeki yıl tam fonksiyonuna ulaşmış olacağını umuyor ve bu alanda yürütülen dikkatli ve gayretli çalışmalarından dolayı ilgilileri tebrik ediyoruz.

— Bakım onarım çalışmalarında iyi-leştirme gayretleri gözlenmektedir. Merkez ve Yardımcı Atelyelerin tam fonksiyoncu hale getirilmesiyle daha önemli hizmetler yapılacağı muhakkaktır.

SONUÇ

Sosyal Sigortalar Kurumunun temas etmediğim faaliyetleri hakkında —İşçi Temsilcisi arkadaşlarımız değinecek ve mahalli sorunlarını dile getireceklerdir. TÜRK-İŞ olarak amacımız hizmetlerin daha iyiye gitmesi ve işçilerimizin kârun ve ilgili mevzuattan doğan haklarının kesintisiz ve kusursuz verilmesinin sağlanmasıdır. Bu doğrultuda hizmet eden başta Kurum Genel Müdürü, Genel Müdür Muavinleri, Daire Başkanları, Bölge ve Şube Müdürleri ile günde 24 saat hizmet yapan Hastanelerimiz Başhekim, Hekim ve Personellerinden görevini angarya saymayan, tüm zor şartlara rağmen İnsan sevgisinden, hastaya merhamet ve şevkatle davranmaktan ayrılmayanlara sevgiler, saygılar sunuyoruz.

Sigorta ve Sigorta için sürdürdükleri gayretli çalışmalarında başarılar diliyoruz.

SSK'nın 40. Genel Kurulu Dolayısıyla önümüzdeki 1985 yılında bir kutlama töreni yapılmasını, Kuruluşundan günümüze kadar hizmeti geçen ve hayatta olanların davet edilmesini ve tüm gerekleriyle beraber ayrıntılı bir program yapılması önerimi yapıyor, Genel Kurula Başarılar dilediğiyle, Muhterem Heyetinize saygılar sunuyorum.»

SSK 39. GENEL KURUL ÇALIŞMALARI SIRASINDA DERGİMİZİN BASKIYA GİRMESİ NEDENİYLE ALINACAK KARARLAR GELECEK SAYIMIZDA OKURLARA DUYURULACAKTIR.

ÇALIŞMA BARIŞI

TÜRK-İŞ, kurulduğu günden bu tarafa ülkemize köklü ve sağlıklı bir çalışma barışından yanadır. Bu husus TÜRK-İŞ yöneticileri tarafından çeşitli vesilelerle dile getirilmiş, ilgili ve yetkili hemen herkese duyurulmuştur. TÜRK-İŞ'in bu anlayışını, bu davranışını başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere takdirle övenler, kaydedenler, tarihe mal edenlerin sayısı oldukça fazladır. TÜRK-İŞ'in çalışma barışına katkısını böylesine değerlendirenlerin olumsuz gelişmelere yol açabilecek davranışlar karşısında tepkileri ne olacaktır merakla ve dikkatle bu sorunun cevabını bekliyoruz.

Çok yakın sayabileceğimiz bir kaç hafta öncesinde haftalık Nokta Dergisinde İşveren Konfederasyonunun ve kısa adı MESS olan Madeni Eşya Sanayicileri Sendikasının «Toplu İş Sözleşmelerinde Prensipler, Hedefler ve Tavsiyeler» başlıklı belgeleri yayınlandı. Bu belgeler dikkatlice incelendiği takdirde görünen tablo kısaca hazindir. Üzüntü vericidir, endişe vericidir. Serbest Toplu Pazarlık dönemine geçerken belirli katı kuralları koyarak işverenlerin bütün yetkilerini de toplayarak cılızlaşan sesleri daha da kısma yönelik bu davranışlar ne sağlayabilir.

Amaç zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapmaksa bu davranışların sonucu tek kelime ile kırılganlık yaratır, küskünlük yaratır ve çalışma barışını zedeler. Aslında bizim Konfederasyon olarak bir başka Konfederasyonun çalışmalarına kendi iç bünyesindeki düzenlemelere karışmamız söz konusu değildir. Bir konfederasyon ister işçi olsun, ister işveren Konfederasyonu olsun, kendi bünyesinde bir takım disiplin hükümleri alabilir. Hatta prensip kararlarına va-

rabilir. Bu kararların uygulanmasını kendi teşkilatından isteyebilir. Ne var ki, Basına sızan metin bizim anladığımız ölçüde Hür Sendikacılık Hareketini mümkün olduğu kadar suskun hale getirmeye, yasaların elverdiği ölçüler içerisinde Serbest Toplu Pazarlık hakkını kullandırmamaya yöneliktir.

Böyle olunca sağlıklı bir çalışma barışının taraflarından birisi diğer tarafı ezmeye, üzmeye kalkışınca bu davranıştan yara alacak olan çalışma barışıdır.

Ülkenin genel ekonomik yapısı içinde fedakarlığın alabildiğine dar ve sabit gelirliyelerden beklendiği ve bu fedakarlığın yapıldığı olağanüstü geçiş döneminin bütün iyileştirme şartlarına rağmen eğer enflasyon hala istenilen seviyeye çekilememiş ve yeni fedakarlıklar isteme zarureti doğmuşsa, bu tutumdan işçiler mi sorumludur?

Türkiye'nin huzur ve güveni temel şart olduğuna göre bu huzur ve güven ortamının sürekli kılınmasında sadece çalışanlardan mı müsbet katkı beklenecektir?

Hür Toplu Sözleşme rejiminin demokrasi için vazgeçilmez müessesesi olduğu bilindiğine göre, bu konuda önündeki engeller, taşlar ve serbest pazarlık hakkını kullanmada geciken zaman faktörü iyileştirilmezse sıkıntı çeken, her geçen gün daha da artan hayat pahalılığı ile karşı karşıya gelen işçi, işçi emeklisi, dul ve yetiminin sıkıntıları nasıl giderilecektir?

İşverenlerin prensip ve tavsiye kararlarını mutlaka gözden geçirmelerini, katı kuralları yerine, esnek kuralları getirmelerini çalışma barışına olumlu katkıda bulunacak davranış içine girmelerini umut etmek istiyoruz. Bu bakımdan TİSK de MESS de kararlarını yeniden gözden geçirmeli ve çalışma barışını sektöre uğratacak davranışlardan kaçınmalıdırlar.

Türkiye'nin meseleleri konuşarak, anlaşarak çözümlenebilir. Çözüm zıtlaşmada değil, uzlaşmadadır. Unutulmaması gereken de budur.

Osman Nuri TEKMAN
TÜRK-İŞ Sosyal Güvenlik Uzmanı

26 Nisan 1984 günlü Günaydın Gazetesinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Mustafa KALEMLİ'nin «Sigorta Hastanesi, Devlet Hastanesi, Üniversite Hastanesi gibi ayrımların kaldırılacağını» ve «Hastanelerin hepsi Devlet kurumudur. Hepsinin amacı tedavidir. Şunun hastanesi, bunun hastanesi diye bir ayırım olamaz» dediği haberini vermiştir.

Anayasa'mızın «sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması» başlığını taşıyan 56. maddesi;

«Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.

Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden plânlayıp hizmet vermesini düzenler.

Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.

Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için Kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir.»

hükümünü amirdir.

İşçi, Anayasa'mızın 73. maddesinde yer alan «Herkes, Kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür» hükmü gereğince, vergi ödeme görevini peşin olarak yerine getirmektedir. Bu ödevi yerine getirmiş olmakla, Devletin hastanelerinden yararlanmak Onun Anayasal hakkıdır.

Ancak iş kazaları ile meslek hastalıkları gibi özel ihtisas isteyen ve iş hekimliğine bağlı olarak tedavisinin süratle yapılması ve işinin başına dönmesinin sağlanması için, işçilerin ver-

gi ödemeleri yanında 1.3.1951 tarihten beri işçi adına işverenlerce ödenen ve kayıtlarına işçi ücreti olarak geçirilen ve maliyetlere intikal eden paralarla diğer bir deyimle yıllardanberi işçinin alınteri, göz nuru ve el emeğinin karşılığı olarak oluşan paralar ile meydana getirilen ve Devletin katkısının da bulunmadığı Sosyal Sigortalar Kurumu Hastaneleri işçinin öz mülküdür.

Hastanelerin işlevlerini yürüten doktor, sağlık personeli, teknik ve idari personelin ücretleri de yine yukarıda bahsedilen primler ile karşılanmaktadır.

Böyle bir uygulama, vergi ödevini yerine getiren, ve Devlet hastanelerinden yararlanma hakkına sahip olan işçinin özel olarak meydana getirdiği özerk bir uygulamasıdır.

Anayasa'mızın 56. maddesi;

«Devlet'in herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak için insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden plânlayıp hizmet vermesini düzenlemesini» öngörmüş, bunu da aynı maddede, «kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlardan yararlanarak, onları denetleyerek yerine getireceğini» belirtmiştir. Bu hükme göre kanımızca «ayırım kaldırılamaz» ancak plânlaması tek elden yapıp, hizmet vermeleri düzenlenebilir.

Şayet amaç sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi ise, o takdirde bahsedilen maddenin son fıkrasındaki hüküm gereğince «genel sağlık sigortası» kurulmalıdır.

Genel sağlık sigortasının kurulduğu zaman dahi, yukarıda açıklanan nedenlerle SSK hastaneleri özellikleri nedeniyle varlıklarını devam ettirmelidir.

SSK

HASTANELERİ

FUNCKE, TÜRK-İŞ'i ZİYARET ETTİ

Funcke
Türk-İş
Genel
Başkanı
Yılmaz'ı
ziyaret
etti.

FUNCKE-YILMAZ GÖRÜŞMESİNDE, ALMANYA'DAKİ İŞÇİLERİMİZİN SORUNLARI ELE ALINDI

Funcke
Yılmaz
görüşmesinden
bir
tablo

Bursa Üniversitesi tarafından
düzenlenen «Yurtdışı İşçi So-
runları» konulu sempozyuma
katılmak üzere Türkiye'ye ge-
len Federal Almanya Yabancı

İşçiler Sorumlusu bayan Liso-
lette Funcke, Türk-İş'i ziyaret
ederek bir süre Genel Başkan
Şevket Yılmaz'la görüştü.

Yılmaz'ın Cumhurbaşkanı Ke-

nan Evren'in çağrısı üzerine
yaptığı görüşmenin uzaması
nedeniyle, Funcke'nin Türk-İş'e
gelişinde Genel Eğitim Sekrete-
ri Kaya Özdemir evsahipliği
yaptı. Daha sonra Cumhurbaş-
kanıyla görüşmesini tamamlan-
yan Yılmaz Türk-İş'e gelerek
görüşmeyi sürdürdü.

Funcke, Türk-İş'i ziyaretinde
şunları söyledi:

«Bursa Üniversitesinin düzen-
lediği toplantı için Türkiye'ye
geldim. Bu fırsattan yararlanarak,
Türk Hükümeti yetkilileri,
işçi ve işveren temsilcileri ile
Almanya'da yaşayan Türk işçi-
lerinin aktüel sorunları ve mev-
cut iş pazarı ile diğer konular
hakkında yapıcı görüşmelerde
bulundum.

Temsil ettiğim Kurum, Alman Sendikalar Birliği DGB ile de yakın ilişki içindedir. Gerek temsil ettiğim Kurum, gerek DGB, gerekse buna bağlı sendikalar, yabancı işçilerin sorunlarının çözümünde önyargılı ve özellikle yabancı düşmanlığı yapanlar karşısında yer almışlardır. Hatta, bu gibi çirkin olayları körükleyenlere karşı kesin tavır almışlardır.»

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz da, görüşmenin başına açık olan kısmında yaptığı konuşmada şunları söyledi :

«İşçilerimiz, yıllar önce Almanya'nın isteği üzerine oraya gitmişlerdir. Pek çok maddi ve manevi fedakarlıkta bulunarak

Alman ekonomisinin gelişmesine ve Almanya'nın kalkınmasına katkıda bulunmuşlardır. Ancak, son zamanlardaki ekonomik kriz nedeniyle işçilerimizin bir bölümü işsiz kalmış, büyük bir kısmının da geri gönderilmesi yolunda çalışmalar yapıldığı gözlenmiştir.

Uzun yıllar alinteri döken bu işçilerimin, suyu sıkılmış limon kabuğu gibi kenara itilmek istenmeleri bizi son derece üzmektedir.

DGB ile Türk-İş arasındaki ilişkiler yakın bir gelecekte yeniden eski düzeyde canlanacaktır. Daha evvel her altı ayda bir DGB/Türk-İş arası sendika komisyonu toplanırdı. Son geçiş

döneminde asgariye indirilen bu ilişkiler yeniden hızlandırılacaktır.

Türk-İş'in çağrısı üzerine, Almanya'daki işçilerimiz, bulundukları işkolundaki sendikaların bünyesinde teşkilatlanmışlardır ve en yüksek sendikalı oranı yabancı işçiler arasında Türklere aittir. Alman işçileri bile yüzde 30 civarında sendikalaşmışken, Türk işçileri yüzde 50'nin üzerinde sendikalaşmıştır.»

Yılmaz, Türk işçilerine karşı yapılmak istenen haksızlıklar karşısında sessiz kalamayacağını da sözlerine ekledi.

Görüşme, daha sonra basına kapalı olarak sürdürüldü.

BALABAN, İKİ AYDA 16 BÖLGE TOPLANTISI YAPTI

Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Balaban, 22 Şubat 1984 tarihi ile 27 Nisan 1984 tarihi arasında 16 bölge toplantısı yaptı.

Genel Teşkilatlandırma Sekreterliği bürosundan verilen bilgiye göre, toplantıların yapıldığı tarih ve kapsadığı iller şöyle sıralanıyor:

22 Şubat 1984 Eskişehir (Eskişehir, Kütahya, Afyon, Uşak, illerindeki işçi kuruluşları)

29 Şubat 1984 Bursa (Bursa, Bigliçik, Yalova)

2 Mart 1984 Balıkesir (Balıkesir, Çanakkale)

5 Mart 1984 İstanbul

7 Mart 1984 Alpullu (Kırklareli, Edirne, Tekirdağ)

9 Mart 1984 Konya (Konya-Niğde)
16 Mart 1984 Kayseri (Kayseri, Kırşehir, Yozgat, Nevşehir)

23 Mart 1984 Antalya (Antalya, Isparta, Burdur)

28 Mart 1984 Zonguldak (Zonguldak, Kastamonu, Bolu)

4 Nisan 1984 Samsun (Sinop, Çorum, Çankırı, Amasya, Ordu, Samsun)

6 Nisan 1984 Trabzon (Trabzon, Rize, Artvin, Gümüşhane, Giresun)

17 Nisan 1984 Diyarbakır (Diyar-

bakır, Urfa, Adıyaman, Mardin, Siirt)

19 Nisan 1984 Van (Van, Elazığ, Bitlis, Hakkari, Bingöl, Muş, Tunceli)

25 Nisan 1984 Sivas (Sivas, Malatya, Tokat)

27 Nisan 1984 Erzurum (Erzurum, Kars, Ağrı, Erzincan)

Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Balaban'ın düzenlediği bölge toplantılarında, sendikacıların birbirleriyle tanışmasının sağlanması yanısıra, işçi sorunları konusunda ortak bir politika sahibi olmalarının da gerçekleştirildiği bildirilmiştir.

Bakanlar Kurulunca, İşçi ve İşveren Sendika ve Konfederasyonlarının Devletçe Denetlenmesine İlişkin Tüzük Resmi Gazetede yayımlandı.

6 Mayıs 1984 tarih ve 18393 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan tüzük aynen aşağıda verilmiştir :

İşçi ve İşveren Sendika ve Konfederasyonlarının Devletçe Denetlenmesine İlişkin Tüzük

Amaç :

Madde 1 — Bu Tüzük'ün amacı, işçi ve işveren sendika ve konfederasyonları üzerinde Devletçe yapılacak denetimin esaslarını ve yöntemini belirlemektir.

Kapsam :

Madde 2 — İşçi ve işveren sendika ve konfederasyonlarının yönetim ve işleyişlerinin, gelir ve giderlerinin, gelir ve giderlerle ilgili olarak yetkili organlarca alınmış kararların, kanun, tüzük ve kuruluşların amaçlarına, harcamaların bu kararlara uygun olup olmadığının belirlenmesi yönünden Maliye ve Gümrük ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarınca yapılacak denetimin esasları ve yöntemi, gelir makbuzları ile gider evrakının nasıl düzenleneceği, kayıt edilme süreleri, sendika ve konfederasyonların muhasebe hesap planları ve bu konuda uymak zorunda oldukları hususlar, sendika ve konfederasyonların Sendikalar Kanununun 51 inci maddesi gereğince sözü edilen Bakanlıklara ve sendikaların bağlı bulundukları konfederasyona verecekleri raporlarda bu maddede bulunması öngörülen hususlar dışındaki bilgiler bu Tüzük'te gösterilmiştir.

Deyimler :

Madde 3 — Bu Tüzük'te geçen;

- a) Kuruluş deyimi, işçi ve işveren sendika ve konfederasyonları,
- b) Üst kuruluş deyimi, sendikaların üye oldukları konfederasyon,
- c) Alt kuruluş deyimi, konfederasyonlara üye sendikalar, sendikaların bölge şubeleri ve şubeleri,

d) Denetim elemanı deyimi, Maliye ve Gümrük ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları denetim elemanları, anlamına gelir.

Denetim Yetkisi ve Programları :

Madde 4 — Sendika ve konfederasyonlar, yılda bir kez, mahallinde, Maliye ve Gümrük ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarının denetim elemanlarınca, birlikte ya da ayrı ayrı denetlenirler.

Gerektiğinde, bir yılda birden çok denetim yapılabilir.

Birlikte yapılacak denetimlerin programı birlikte düzenlenir.

Birlikte yapılacak denetimlerde idari işlemler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, mali işlemler Maliye ve Gümrük Bakanlığı denetim elemanlarınca denetlenir.

İdari Denetim :

Madde 5 — İdari denetimlerde ;

- 1 — Yönetim ve işleyişin mevzuata ve kuruluşun amaçlarına uygun olup olmadığı,
- 2 — Genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu, disiplin kurulu ve diğer kurul kararlarının mevzuata ve kuruluşların amaçlarına, çalışmaların bu kararlara, karar defterlerinin yasa hükümlerine uygun bulunup bulunmadığı, kararların defterlere işlenmiş ve imzalanmış olup olmadığı,
- 3 — Üye kayıt fişleri ve defterleriyle çıkış bildirimlerinin yöntemeliğine uygun olup olmadığı,
- 4 — Gelen ve giden evrakın tarih ve numara sırasıyla ilgili defterlere kaydolunup olunmadığı,

5 — Gelen evrakın aslı ve giden evrakın suretinin gelen ve giden evrak dosyalarında saklanıp saklanmadığı,

6 — Kuruluşların yönetim ve çalışmalarına ilişkin diğer hususlar, incelenir.

Mali Denetim :

Madde 6 — Mali denetimlerde;

1 — Gelir ve giderlerin mevzuata ve kuruluşun amaçlarına, harcamalarının bütçe esasları, genel kurul ve yönetim kurulu kararlarına uygun olup olmadığı,

2 — Yevmiye ve envanter defteriyle defteri kebirin Tüzük'ün 13, 14 ve 15 inci maddelerine uygun, aidat defterinin düzenli biçimde tutulup tutulmadığı,

3 — Muhasebe hesap planlarının Tüzük'ün 19 uncu maddesinde belirlenen esaslara uygun olup olmadığı, hesapların bu hesap planına uygun biçimde tutulup tutulmadığı,

4 — Gelir makbuzları ve gider evrakının Tüzük'ün 16, 17 ve 18 inci maddeleri hükümlerine uygun olarak, kayıtların 15 inci maddede belirtilen sürelerde yapılıp yapılmadığı, muhasebe ilkelerine uygun olup olmadığı,

5 — Kuruluşların mali yönetimlerine ilişkin diğer hususlar,

incelenir.

Denetimle İlgili Defter ve Belgeleri Hazır Bulundurma :

Madde 7 — Denetime tabi bütün defterlerin, bunların dayanak ve eklerinin kuruluşların çalıştıkları binalarda bulundurulması zorunludur.

Bu defter ve belgelerin resmi makamlarca istenmesi halinde ya da onaylatırılması amacıyla sözü edilen

binaların dışına çıkarılması bu hükmün dışındadır. Kuruluşlar, denetim elemanlarına, denetim sırasında gerekli kolaylığı göstermek ve istenilecek defter, belge ve yazıları vermek zorundadırlar.

Denetleme sırasında edinilen bilgiler, denetim elemanlarınca, bağlı bulundukları Bakanlıklar ve mahkemeler dışında, hiçbir mercie ve kişiye açıklanamaz.

Denetim Yöntemi :

Madde 8 — Denetim elemanları, bağlı bulundukları Bakanlıklarca verilmiş kimlikleri ve görev emirleri, denetime başlamadan önce, kuruluşun yetkili yöneticilerine gösterirler. Denetim, mahallinde ve kural olarak çalışma saatleri içinde yapılır. Ancak, zorunluluk halinde, başlanmış bir denetime çalışma saatleri dışında da devam edilebilir. Denetleme görevi, Bakanlığın yazılı emri olmaksızın yarıda bırakılamaz; başka denetim elemanlarına devredilemez.

Yöneticilerin ve personelin eşleri ve 3 üncü dereceye kadar kan ve sıhri hısımları, bunların yöneticisi oldukları ve çalıştıkları kuruluşları denetleyemezler.

Denetim Raporları :

Madde 9 — Her denetim bir rapora bağlanır. Denetim raporlarında, denetim elemanlarının kimlikleri, görev emirlerinin tarih ve numarası, denetim yeri, denetimin konusu ve denetlenen hususlar ayrı ayrı gösterilir.

Denetim sonuçları, raporlarda, maddeler halinde, açık ve somut olarak belirtilir.

Cevaplı Rapor :

Madde 10 — Denetimde belirlenen ve suç niteliğinde olmayan eksiklik ve aykırılıkların, bir aydan az, iki aydan çok olmamak üzere raporda verilecek süre için de düzeltilmesi, kuruluştan istenir. Kuruluşlar, bunları yerine getirmek ya da bunlarla ilgili görüşlerini bildirmek zorundadırlar. Denetim elemanı, bu raporu, kendisine kuruluşlarca verilen cevapları, rapor sonuçlarını ve cevapla ilgili son düşüncelerini de belirterek Bakanlığında bağlı bulunduğu kurula iletir. Kurul, raporu, gereği yapılmak üzere, Bakanlıktaki ilgili birime gönderir.

Suç Niteliğindeki Eksiklik ve Aykırılıklar :

Madde 11 — Denetim elemanınca saptanan eksiklik ve aykırılıklardan, Sendikalar Kanunu, Türk Ceza Kanunu ve diğer yasalarla suç sayılan hususlar, denetim elemanınca düzenlenecek bir raporla gereği yapılmak üzere ilgili Bakanlığa sunulur.

Raporların Bakanlıklara Gönderilmesi :

Madde 12 — Maliye ve Gümrük ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları, yapmış oldukları ayrı denetimlere ilişkin raporların birer örneğini, bir ay içinde, birbirlerine gönderirler.

Defter ve Kayıtlar İçin Uygulanacak Kurallar :

Madde 13 — Sendikalar Kanununun 49 uncu maddesinde sayılan defterlerin, her olağan genel kurulu izleyen onbeş gün içinde, notere onaylatılması zorunludur. Müharrir yapraklı defterlerin her yaprağı, sıra numarası ve tarih konularak onaylanır. Bu defterler mürekkeple ya da makineyle yazılır. Hesaplar kapatılıncaya kadar, toplamalar, geçici olarak kurşun kalemle yapılabilir.

Defterlerde kayıtlar arasında, çizilmeksizin, boş satır ve sayfa bırakılmaz ve atlanamaz.

Yanlış Kayıtların Düzeltilmesi :

Madde 14 — Yevmiye defteri maddelerinde yapılan yanlışlıklar, ancak, muhasebe kurallarına uygun olarak düzeltilir. Diğer defter ve kayıtlarda rakam ve yazı yanlışlıkları, yanlış rakam ve yazı okunacak biçimde çizilmek, üst ya da yan tarafına ya da ilgili bulunduğu hesaba doğrusu yazılmak suretiyle düzeltilir. Defterlere geçirilen kayıtlar, kazınmaz, çizilemez, okunmaz hale getirilemez.

İşlemlerin Kayıt Zamanı :

Madde 15 — Kararların defterlere en geç bir hafta içinde yazılması, genel kurul kararlarının divan üyelerince, diğer kurul kararlarının katılan üyelerce, gelecek ilk toplantı zamanı aşılmamak üzere, en geç bir ay içinde, imzalanması zorunludur.

Mali işlemlerin, muhasebenin düzen ve açıklığını bozmayacak bir za-

man içinde kaydedilmesi esastır. Bu kayıtlar bir aydan çok geciktirilemez.

Kayıtlarını, devamlı olarak muhasebe fişleri, primnota ve bordro gibi, kuruluş yönetim kurulu üyelerinden en az birinin ya da yönetim kurulunca yetkili kılınan kişinin imzasını taşıyan belgelere dayanarak yürüten kuruluşlarda, işlemlerin bunlara işlenmesi, deftere işlenmesi hükmündedir. Ancak, bu kayıtlar, işlemlerin esas defterlere 45 günden daha geç intikal ettirilmesine cevaz vermez.

Kasa hesabını ilgilendiren işlemler, günü gününe kaydedilir.

Gelir Makbuzları :

Madde 16 — Kuruluşların, gelirlerini, makbuz karşılığında tahsil etmeleri esastır.

Makbuzların sıra numarası taşıması, bunlara, kuruluşun açık ünvanının, tahsil olunan paranın miktarı ve dayanağının, parayı veren ve tahsil edenin kimliklerinin yazılması ve biri makbuz cildinde kalmak üzere, en az iki nüsha olarak düzenlenmesi zorunludur.

Doğrudan kuruluş kasasına ve banka hesaplarına yapılan ödemeler için, kasa fişi ve banka dekontu yeterlidir.

Tahsilat Yetkisi :

Madde 17 — Tahsilat yapabilecek kişiler, kuruluşların yönetim kurullarınca belirlenir; bunlara noterce onaylanmış yetki belgesi verilir. Bu belgeyi taşımayan kişiler, kuruluşlar adına tahsilat yapamazlar.

Bu kişilerce toplanan paraların, en geç bir hafta içinde, kuruluş veznesine ya da banka hesabına yatırılması zorunludur.

Gider Evrakı :

Madde 18 — Giderler, yönetim kurulu ya da diğer yetkili organlarca alınacak kararlara göre ve fatura, makbuz, satış belgesi gibi bir evrakla dayanılarak yapılır. Böyle bir evrakla yapılması mümkün olmayan küçük harcamalar, bu amaçla düzenlenecek bordrolarla yapılabilir.

Vergi, sosyal sigorta primi, haberleşme, su, elektrik, havagazı, kira, kirtasiye gibi yapılması zorunlu gi-

derler için karar alınması gerekmez. Bu harcamalar genel sekreter ya da yönetim kurulu sayman üyesince yapılabilir.

Muhasebe Hesap Planı :

Madde 19 — Kuruluş işlemleri aşağıda belirtilen hesaplarda izlenir :

A) Gelirler :

- 1 — Üyelik ve dayanışma aidatı hesabı,
- 2 — Sosyal faaliyet gelirleri hesabı,
- 3 — Malvarlığı gelirleri hesabı,
- 4 — Yayın gelirleri hesabı,
- 5 — Faiz gelirleri hesabı,
- 6 — Bağış gelirleri hesabı,
- 7 — Diğer gelirler hesabı,

B) Giderler

- 1 — Personel giderleri hesabı,
- 2 — Personel ödenek ve yollukları hesabı,
- 3 — Yönetici giderleri hesabı,
- 4 — Yönetici ödenek ve yollukları hesabı,
- 5 — İdari giderler hesabı (haberleşme, kirtasiye, noter, genel kurul giderleri vb. giderler),
- 6 — Aidat giderleri hesabı,
- 7 — Eğitim giderleri hesabı,
- 8 — Yatırımlar hesabı,
- 9 — Kooperatif kredileri hesabı,
- 10 — Sandık kredileri hesabı,

C) Diğer ana hesaplar ve sonuç hesapları,

- 1 — Kasa hesabı,
- 2 — Bankalar hesabı (Kuruluş mevduatının bulunduğu bankalara ait alt hesaplara ayrılır.),
- 3 — Fon hesabı (Grev ve lokavt yardım fonu),
- 4 — Avanslar hesabı (Avanslar gider olarak belgeleninceye kadar bu

hesapta tutulur. Avans, verilen kişi, şube ve işin türüne göre alt hesaplara ayrılır. Avanslar, niçin verildiğini ve verildiği tarihi gösteren, avansı alanın kimliğiyle imzasının bulunduğu bir belgeyle verilir. Bu belge muhasebede bulundurulur ya da muhasebe fişine eklenir. Şube avansları için banka dekontları yeterlidir.),

- 5 — Peşin ödenen giderler hesabı,
- 6 — Çeşitli alacaklar hesabı,
- 7 — Çeşitli borçlar hesabı,
- 8 — Emanetler hesabı (Ödenecek vergi ve sigorta primleriyle ücretten kesilecek sendika aidatı, icra kesintiler gibi alt hesaplara ayrılır.),
- 9 — Demirbaş hesabı (Demirbaş sınıfına giren her türlü malzeme, değeri ne olursa olsun, demirbaş defterine kaydedilir. Bunlar, hiçbir şekilde, gider olarak işlem görmez.),
- 10 — Sabit değerler hesabı (Arazi, arsa, bina, taşıt araçları vb. alt hesaplara ayrılır.),
- 11 — Cari yıl gelir - gider hesabı,
- 12 — Birikmiş gelir hesabı,
- 13 — Birikmiş gider hesabı,
- 14 — Bilanço devir hesabı,

İşlemler, ilgilerine göre, bu ana ve alt hesaplarda muhasebeleştirilir. Bu işlemlerin yukarıda öngörülenler dışında bir hesapta izlenmesi Maliye ve Gümrük Bakanlığının iznine bağlıdır.

Bilanço ve Çalışma Raporları :

Madde 20 — Kuruluşlar, her hesap ya da bütçe devresine ilişkin bilanço ve hesaplarını ve çalışma raporlarını, ait oldukları dönemi izleyen üç ay içinde, Maliye ve Gümrük ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarına gönderirler.

Bilanço ve çalışma raporlarında Sendikalar Kanununun 51 inci maddesinde sayılan bilgi ve belgelerden başka;

1 — Devre sonu genel kesin mizanı,

2 — Kuruluş denetleme kurulu raporları,

3 — Üst kuruluşça hesap devresi içinde alt kuruluşlarda yapılan denetimler ve tarihleri,

4 — Üyelerinin kadın, erkek ve çocuk olarak ayrımını gösteren sayısal bilgiler (İşçi sendikaları için),

5 — Kuruluşlarca oluşturulan diğer kurulların hesap dönemi içindeki faaliyetleri hakkında bilgi,

6 — Aidat vb. alacaklar,

7 — Grev ve lokavt yardım fonu ve fondan yapılan ödemeler,

8 — Sendikalar Kanununun 33 üncü maddesi çerçevesinde sınai ve ikisadi teşebbüslere yapılan yatırımlar,

11 — Kuruluşlarca, üyelerinin mesleki eğitimiyle bilgi ve deneyimlerini artırmak amacıyla yapılması zorunlu giderlerin miktarı, sarf yerleri ve uygulanan eğitim programları,

hakkında bilgi verilir; bu bilgilere ilişkin belgeler bilanço ve çalışma raporlarına eklenir.

Yürürlük :

Madde 21 — 5.5.1983 günlü ve 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 47, 50 ve 51 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmış ve Danıştay'ca incelenmiş olan bu Tüzük'ün muhasebe hesap planına ilişkin hükümleri, Tüzük'ün yayımını izleyen hesap dönemi başında, diğer hükümleri Resmî Gazete'de yayımı gününde yürürlüğe girer.

Yürütme :

Madde 22 — Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İşçi Sağlığı ve İşgüvenliği Konferansı büyük ilgi gördü

İşçi Sağlığı ve İşgüvenliği konferansına katılan konuk ve konuşmacılar toplu halde görülüyor.

Akbulut'un İşçi-İşveren-Hükümet ve Üniversite temsilcilerinden oluşan istişari nitelikte bir kurulun kurulması önerisi ilke olarak kabul edildi

TÜRK-İŞ ile Asya - Amerika Hür Çalışma Enstitüsü (AAFLI) tarafından ortaklaşa düzenlenen «İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Konferansı,» 2-4

Mayıs 1984 tarihleri arasında Ankara'da yapıldı.

İşçi, işveren, hükümet ve üniversite kesimlerinden temsilcilerin katıldığı

konferansda, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda 4 ana tebliğin yanısıra, konu ile ilgili 16 değişik tebliğ sunuldu.

Ana tebliğler, tıbbi açıdan Prof. Dr. Turhan Akbulut, hukuki açıdan Doç. Dr. Serper Süzek, ekonomik açıdan Mesut Odabaşı ve sendikal açıdan da TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir tarafından sunuldu.

Konferansın açış konuşmalarını ise, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, AAFLI Türkiye Direktörü Tom Riley, ILO Türkiye Direktörü John Murray ile TISK Yönetim Kurulu Üyesi Oğuz Tınaz yaptılar.

YILMAZ'IN KONUŞMASI

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, konferansı açarken yaptığı konuşmada, çalışma hayatıyla ilgili pek çok konunun tarafların zıt çıkarları itibarıyla uzlaşılması güç olan konular olduğunu, işçi sağlığı ve iş güvenliği sorununun bütün tarafların çıkarlarının birleştiği nadir bir ortak konu olduğunu belirtti ve şöyle dedi:

Türk-İş Genel Başkanı Yılmaz, Konferansın açış konuşmasını yapıyor.

«İşçi sağlığı ve iş güvenliği şartlarının iyileştirilmesinde, öncelikle işçilerin ve sendikaların çıkarı vardır. Çünkü meslek hastalıkları ve iş kazalarından canı yanan, işçinin kendisidir. SSK rakamlarına göre 1983 yılında ülkemizde 145.296 iş kazası olmuş, 2.760 işçimiz sakat kalmış, 1.324 işçimiz de hayatını kaybetmiştir. Meslek hastalıklarının çoğu istatistiklerde görünmemekle beraber, yine de 586 meslek hastalığı vakası tesbit edilmiştir. Demek ki, eğer daha fazla tedbir alınsaydı, bu kayıplar meydana gelmeyecekti ve kuşkusuz bundan en ziyade yararlanan da işçiler olacaktı.

Şartların iyileştirilmesinde, işverenlerin de çıkarı vardır. 1983 yılında iş kazalarından ötürü meydana gelen toplam iş günü kaybı, 2,5 milyona yakındır. Demek ki, daha fazla tedbir alınsaydı, kazalar ve dolayısıyla iş günü kaybı daha az olacak; işyerlerinde çalışma durmayacak ve üretim azalmayacaktı.

Şartların iyileştirilmesinde, hiç kuşkusuz devletin de büyük çıkarı vardır. Her şeyden önce, işçileri hastalanan ve kaza geçiren, işyerlerinde bu nedenle üretim aksayan bir ülke, problemlili bir ülke demektir. Kazaların ve meslek hastalıklarının az olması, işçilerin daha huzurlu, işyerlerinin daha verimli olması demektir ki; bu da devletin başarı hanesine yazılır. Ayrıca, iş kazaları ve meslek hastalıklarının ulusal ekonomiye olan maliyeti de yüksektir. Meselâ, 1983 rakamlarına göre, iş kazaları ve meslek hastalıklarının SSK'ya maliyeti, geçen yıla oranla % 42 gibi yüksek bir artışla, 15 milyar liraya yaklaşmıştır. SSK'ya olan doğrudan maliyetin ulusal ekonomiye dolaylı yansımaları, en iyimser hesaplara göre 60 milyar lirayı bulmaktadır. Demek ki, daha fazla tedbir alınsaydı ve iş kazalarıyla meslek hastalıkları azaltılarak bu masraf tasarruf edilseydi, ulusal ekonominin kazanaacağı milyarlarca lira ile yeni yatırımlar yapılabilir ve yeni iş alanları yaratılabilirdi.

İşte bu toplantımız, işçi-işveren-devlet üçlüsünün çıkarlarının birleştiği bir alanda, bundan sonra daha yakın işbirliği yapılması ve daha etkili tedbir alınması amacıyla düzenlenmiştir.

Türkiye, her yıl binlerce işçisini kurban verecek, milyonlarca iş gününü boş geçirecek, milyarlarca lirasını bo-

ILO Türkiye Direktörü John Murray seminerde konuşurken

Prof. Turhan Akbulut konuşması sırasında.

şa savuracak kadar zengin bir ülke değildir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği sorunlarına daha önemle eğilmek hepimiz için asli bir görevdir.

Biz, TÜRK-İŞ olarak, bu konuda her türlü öneriye ve işbirliğine açığız. Yeter ki, işçilerimiz işyerlerinde kaza ve hastalık korkusu olmaksızın huzur içinde çalışabilsinler, evlerinde kendilerinin ve ailelerinin sağlık sorunları güvence altına alsınlar.

Bu alanda bize düşen görevlerin bilincinde olarak, son yıllarda yoğun bir eğitim kampanyası yürütüyoruz. Eğitim

Genel Sekreterliği bünyesinde oluşturduğumuz İş Güvenliği birimi, çeşitli illerde sendika yöneticilerini kapsayan bir eğitim programını yeni tamamlamıştır. Mayıs ortalarından itibaren, yine çeşitli illerde, işyerlerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurullarında görev yapan Sendika Temsilcilerinin teknik eğitimini amaçlayan yeni bir program başlatılacaktır. Böylelikle, 1984 sonuna kadar, İş Kanununun 76. maddesine göre bu Kurullarda görev yapan Temsilcilerimizin önemli bir kısmı eğitilmiş olacaktır.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusundaki eğitimlerimizin olumlu sonuçları yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlamıştır. Teşkilâtımızın muhtelif kademelerinden bir çok eğitim talebi gelmektedir. Konfederasyonumuzun ve bağlı Sendikalarımızın düzenli eğitimleri sonucunda, birçok işyerinde iş kazalarının sayısında ve ağırlığında düşmeler görülmektedir. Bu başlangıcı sevinçle karşılamakla beraber, genel durumun hâlâ daha vahametini koruduğunu gördüğümüz için, önümüzde daha alınacak çok mesafe olduğunu biliyoruz. Bağlı sendikalarımızın her düzeydeki yöneticilerini, bu vesile ile, daha fazla eğitim düzenlemeye, özellikle İş Kanununun 76. maddesinin hayata geçirilmesi için daha fazla çalışmaya ve Kurul görevlisi Sendika Temsilcilerimizi daha fazla eğitime davet ediyorum.

Bu konuda hiç kuşkusuz en büyük görev, işverenlerimize düşmektedir.

Türk işverenlerinin, Türk işçilerinin ölüme ve hastalığa terk edilmelerini asla kabul etmeyeceklerine inanıyoruz. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonunun, bağlı sendikalarının ve çeşitli kamu işverenlerinin bu toplantımıza katılmaları ve bu ortak meselemizi hep birlikte tartışma ortamının yaratılması için işbirliğinde bulunmaları, ilerisi için ümit verici bir başlangıç olmaktadır. Bu başlangıcın daha somut zeminlerde ve fiiliyatta da devam etmesini gönülden temenni ediyorum.

Devlet adına işçi sağlığı ve iş güvenliği konularını yürüten çeşitli birimlerin, yeni düzenlemelerle, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı çatısı altında birleştirilmeleri, hizmetin koordinasyonu bakımından yararlı olmuştur. Ayrıca, Sayın Bakanımızın tıp gibi insan sağlığına hizmet eden kutsal bir meslekten gelmesi, bu konuya öncelik ve samimiyetle eğilmesine imkân vermiştir. Bakanlıkla Gazi Üniversitesi arasında bu alanda işbirliği amacıyla imzalanan protokolün ilerde yararlı sonuçlar vermesini bekliyoruz. Bu gibi ortak uygulamalarda, TÜRK-İŞ olarak da üzerimize düşen görevi yapmaya hazır olduğumuzu tekrar ifade ediyorum.

SSK istatistikleri, son yıllarda iş kazalarının sayı olarak azalma trendi gösterdiğini, ayrıca hastanelerde bakım süresinin gün sayısı olarak arttı-

ğını göstermektedir. Bu da olumlu bir gelişme başlangıcıdır. Ancak, batı ülkelerinde % 3-4 civarında olan yıllık kazalanma oranının ülkemizde hâlâ daha % 7-8 civarında olması, durumun bütün ciddiyetiyle devam ettiğini de göstermektedir. Bu nedenle istatistiklerdeki azalma trendi asla yeterli görülmemeli ve gereksiz bir iyimserlik vesilesi sayılmamalıdır. İstatistikler ne derse desin, ülkemizin maden ocaklarında, inşaat işyerlerinde, çeşitli fabrikalarında işçilerimizin her an ölümle ve hastalıkla burun buruna yaşadığı acı gerçeğini bir an bile aklı-

mızdan çıkarmamalı, bu vahim durumu ıslah etmek için bütün tedbirleri almayı asli görev saymalıyız.

İnsanlarımızı kaybetmemenin yolu, önleyici tedbirleri almaktan geçer. Bunun için de, ille bir maden ocağında grizu patlamasını veya bir inşaatın çökmesini beklemeye gerek yoktur. Çalışma hayatımızda hâlâ daha düzenli bir iş güvenliği sistemi olduğunu söyleyemiyoruz. Hepimizin acil görevi, işyerlerimizi güvenli hale getirmek, işçilerimizi işlerinde ve evlerinde hastalığa ve kazaya karşı korumaktır.

Doc. Dr. Sarp Sözek, tebliğini açıklarken

Prof. Dr. Namık Kemal Baran tebliğini sunarken.

EĞİTİM

İşçinin sağlığı ve güvenliğini, işyerinde, yani çalışma çevresinde güvence altına almak da yetmez. İşçinin ve ailesinin sağlığını yaşama çevresinde, yani evinde ve mahallesinde korumak da, bu büyük çaplı mücadelenin ayrılmaz bir parçasıdır. Esasen, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) da, PIACT adlı yeni programını böylesine çok yönlü bir yaklaşım içinde ele almış ve üye ülkelere aynı yaklaşımı tavsiye etmiştir. Önümüzdeki Haziran ayında Cenevre'de toplanacak olan ILO'nun yıllık Konferansının gündeminde, PIACT konusu da yer almaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın bu alandaki hizmetlerini PIACT'in önerdiği geniş yaklaşım içinde ele almasını, işçiyi hem işyerinde, hem de yaşama çevresinde koruyucu tedbirler almasını önemle temenni ediyoruz. Esasen, 506 sayılı SSK Kanununun 124. maddesi, Kurumun koruyucu hekimlik yapabilmesini mümkün kılmaktadır. Bu hükmün hayata geçirilmesiyle işçinin yaşama çevresinde korunması yolunda önemli bir adım atılmış olacaktır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bu alanda yapabileceği bir başka etkili hizmet de, işyerlerini denetlemekle görevli olan müfettişlerin, çeşitli vesilelerle kısıtlanmış olan yetkilerini genişletmek ve anında ceza verilmesine imkân tanımaktır. Teftişin parasal müeyyideleri etkili işletilirse, müfettişlere hemen işyerinde müeyyide uygulama imkânı verilirse, işyerlerinde ihmal edilmiş bir çok tedbirin kısa sürede tamamlanacağına inanıyorum.

Bu konuda acilen yapılmasında yarar gördüğümüz bir başka hizmet de, ILO'nun 155 sayılı Sözleşmesinin onaylanmasıdır. Bu Sözleşme, işyerlerinde etkili organizasyonlar kurulmasını ve sağlığı ciddi biçimde tehdit eden bir riskin devamı halinde işçilerin ferdi olarak işi bırakmasını öngörmektedir. Üyesi olduğumuz ILO'nun bu sözleşmesinin çeşitli batı ülkelerinde olduğu gibi, ülkemizde de uygulanması, bir çok ciddi sorunun kısa zamanda çözülmesi sonucunu getirecektir. Ayrıca, iş güvenliği sözleşmelerine uyulmadığı için çeşitli defalar ILO'la eleştirilmiş olan ülkemiz, 155 sayılı Sözleşmeyi onaylar ve titizlikle uygularsa, ILO zemininde bundan sonra eleştirilmek şöyle dursun, diğer ülke-

lere olumlu örnek gösterilecek ve bunun gurur payı hepimize ait olacaktır.»

Konferans sırasında verilen tebliğlerin konuları şöyle belirlendi: sanayide işçi sağlığı ve iş güvenliği, çeşitli işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği değerlendirmeleri, benzol üzerine araştırmalar, toplum hekimliğinin iş sağlığı modeli, işyeri zararlılarının üreme fonksiyonlarına etkileri, işçi sağlığını tehlikeye düşüren maddeler, ağız ve diş sağlığı, meslek hastalıkları, madencilikte iş kazaları, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Enstitüsü (ISGÜM)'ün çalışmaları, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği teftiş sistemi.

Konferansın son gününde düzenlenen panelde, Türkiye'de ve Dünya'da İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sorunları

ve Son Gelişmeler konusu işlendi.

Oturum Başkanlığını TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR'in yaptığı panelde, TÜRK-İŞ adına Eğitim Müdürü Emre Kocaoğlu, üniversite adına Hacettepe Üniversitesinden Doç. Dr. İsmail Topuzoğlu ile 19 Mayıs Üniversitesi'nden Prof. Dr. Turhan Akbulut ISGÜM adına Enstitü Müdürü Fütihat Boysal ve TİSK adına Necdet Akyüz katıldılar.

Konferans sırasında, Prof. Dr. Turhan Akbulut'un önerisi üzerine, işçi, işveren, hükümet ve üniversite temsilcilerinden oluşan ve istişari nitelik taşıyan bir kurulun kurulması ve belirli aralıklarla toplanarak, konu ile ilgili çalışmalar yapması ilke olarak kabul edildi.

TÜRK-İŞ/AAFLI ORTAK PROGRAMINDAN OLAN İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞGÜVENLİĞİ KONFERANSI 2-4 MAYIS TARİHLERİ ARASINDA VERİLİRKEN, AYNI KONUDA BİR SERGİ DE TÜRK-İŞ GALERİSİNDE SERGİLENDİ...

ÇALIŞMA HAYATIMIZIN BUGÜNÜ ve GELECEĞİ

BİR TAKIM INSAFSIZ SUÇLAMALAR VE İŞVERENLERİN KÖRÜKLEDİĞİ HAKSIZ PROPAGANDALARLA DEMOKRASİNİN, HÜR SENDİKACILIĞIN VE TOPLU SÖZLEŞME DÜZENİNİN ASLI UNSURU VE HATTA GÜVENCESİ OLAN GREV HAKKI, ÜLKEMİZDE ADETA MÜNHASIRAN BİR KUSURMUŞ GİBİ GÖSTERİLMEKTEDİR. OYSA GREV, KUSUR DEĞİL, KUSURLARIN DÜZELTİLMESİ İÇİN ETKİLİ BİR ARAÇTIR. BU ARAÇ İŞLEMEZSE KUSURLAR KATMERLEŞİR. KUSURLAR KATMERLEŞİNCE DE ÜLKEYE KARAMSARLIK VE HUZURSUZLUK ÇÖKER, SİSTEMLER OLAN İNANÇ SARSILIR, ÇÖZÜMLERİ BAŞKA SİSTEMLERDE ARAYAN MACERACI AKIMLAR GÜÇLENİR.

BUGÜNKÜ DURUM BÖYLE OLUNCA, YARIN İÇİN SÖYLENEBİLECEKLERİ HEMEN ÖZETLEYEBİLİRİM: BUGÜNKÜ ŞİKAYET KONULARI GİDERİLİR VE HÜR SENDİKACILIK, BATI DEMOKRASİLERİNDE OLDUĞU GİBİ, BÜTÜN İCAPLARIYLA SERBESTÇE İŞLERSE, YARINLARIMIZ İYİ OLUR. AKSİ HALDE, YARINLAR İÇİN ÖNÜMÜZE KARANLIK BİR TABLO ÇIKAR.

«Bugün bana ayrılan süre içinde, «Çalışma Hayatımızın Bugünü ve Geleceği» başlığı altında, belki de ülkemizin bugünde ve yarınlarında en önemli sayılacak bir konuyu işlemek görevi verildi.

Türkiye’de sendika ve grev adını anan masum işçilerin komünist lekeli altında tutuklandığı eski yıllarda, bu kavramları ülkemizde savunan, üstelik bin türlü zorluğa göğüs gererek savunan bu bölüm olmuştur. Orhan TUNA Hocamızın liderliğinde şimdiki değerli öğretim kadrosu olmuştur. Bu nedenle, böyle bir kurumdan gelen isteği, bütün güçlüğüne rağmen, reddetmem mümkün olamazdı.

Yani, teklif eğer başka bir yerden, başka kişilerden gelseydi, muhtemelen bugün bu konuda konuşmayı kabul etmeyecektim.

Çünkü bugün bu konuda benim söyleyebileceğim şeyler, acı şeylerdir.

Burada yapacağım konuşma, eski mitolojide acı gerçekleri söyleyen, ama kimse kulak asmadığı için felâket tellâlı diye karalanan kâhinlerin konuşmalarına benzeyebilir. Mitolojideki kâhinlerin, örneğinde olduğu gibi, bugün burada benim dediklerimi, bu salon dışındaki bazı kulaklar duymak istemeyecekler, «TÜRK-İŞ Başkanı yine sefalet edebiyatı yapıyor, tabanına göz kırıyor» diye yanlış anlayacaklar; ve korkarım ki sonuçta, yine eski mitolojide sık sık hikaye edildiği gibi, ülkemizi sıkıntılar basacaktır.

Endişem, ülkemizdeki gelişmenin, kâhinlerin felâketleri önceden söylemesine rağmen kimsenin kulak asmaması örneğine benzemesidir. Ümidim ise, sonucunun ülkemizde faydalı olması, aklın ve sağduyunun galip gel-

19 Nisan 1984 Perşembe günü İ.Ü. İktisat Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü ile Çalışma ve Endüstri İlişkileri Araştırma Merkezi tarafından düzenlenen geleneksel

Sosyal Siyaset Konferansları dizisinde,

**TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI
ŞEVKET YILMAZ**

tarafından yapılan konuşmanın metni.

mesi, çağımızın ihtiyaçlarına uygun sosyal politikalar uygulanarak felâketlerden kurtulunmasıdır.

Gerçekleşeceğine şu anda pek inanmadığım, ama inanmak istediğim bu ümidimi biraz daha somut olarak belirtiyim;

Ülkemizin yöneticileri ve işverenleri, eğer önümüzdeki kısa dönem içinde, yıllardır bu Fakültede ders kitabı olarak okutulan değerli bir eseri, Yani Prof. Orhan TUNA’nın yazdığı ve en son Prof. Nevzat YALÇIN-TAŞ ile birlikte gözden geçirerek yayınladığı Sosyal Siyaset adlı kitabı okurlar ve kavrarlarsa, benim ilerisi için endişe ettiğim karanlık tablo gerçekleşmez, ben burada boşu boşuna felâket tellâllığı yapmış olurum. Ve inanın ki, bu konuda yanlış olmaktan ötürü de hayatımın en büyük mutluluğunu duyarım.

Sözünü ettiğim kitap, yıllardır bu Fakültenin öğrencilerine sosyal siyasetin kavramını, kapsamını, fonksiyonlarını, tedbirlerini büyük vukufu anlatır. Bir milleti mutlu yapmanın yöntemlerini açıkladıktan sonra, bu yola giden temel vasıtaları sayar. Bu vasıtalar arasında, «Kolektif kendi kendine yardım mekanizması» başlığı altında, hür sendikacılığı gösterir.

Artık günümüzde sosyal sorunların sırrı kalmamıştır. Çağdaş bilim eskiden sır sayılan bütün yolları açmış, işin püf noktasını göstermiştir. Bu nedenle şimdi «sosyal huzurun sırrı yok, açık - seçik çözüm yolu vardır. O da, hür sendikacılığın bütün icaplarıyla işletilmesi ve bu yolla sosyal huzura varılmasıdır.»

Ülkemizi yönetmekle görevli siyasal kadroların, başarılarını bir takım teknik kitaplardan ve Friedman teorilerinden

den kaldırıp, sosyal siyaset okumalarını tavsiye ediyorum. Ülkemizin sorunlarını çözmek için IMF'nin veya Dünya Bankasının değerli uzmanlarına danışmak amacıyla ta Amerika'lara gidip yorulmasınlar, sosyal sorunların çözümünü en iyi bilen kurum işte buradadır, konulara en ziyade vakıf bilim adamları işte bu Fakültenin bu bölümündedir...

Bu vesileyle. Orhan TUNA Hoca'nın kitabının 261. sayfasındaki şu büyük cümleyi tekrarlamak istiyorum : «... **Günümüzde Sosyal Siyasetin vazifesi, artan beşerî emeğin prodüktivitesini sadece daha çok mal istihsaline değil, fakat geniş halk yığınlarının yaşama ve çalışma şartlarının Islâhına tahsis etmektedir.**»

Bu hikmeti büyük harflerle yazarak, her kademedeki yöneticinin ve politikacının evine ve bürosuna en görülmür yerlerine asmak şarttır.

Geniş halk yığınlarının yaşama ve çalışma şartlarının Islahı, ülkedeki huzur ve barış ortamının en sağlam güvencesidir.

Bu Islahatı sağlamak ise, ne sadece hükümete, ne de sadece işverenlerin keyfine bırakılabilir. Bu işi en iyi yapacak olan mekanizma, sosyal siyasette «**Kollektif kendi kendine yardım mekanizması**» olarak adlandırılan hür sendikacılıktır.

Hür sendikacılığın esas itibarıyla bir talep müessesesi olduğunu unutmamak gerekir. Bu nedenle bizim taleplerimizi, üslubumuzun sertliği veya yumuşaklığıyla değil, muhtevanın haklılığıyla değerlendirmek icabeder. Biz, ülkede canı yananların temsilcisiyiz. Canı yanan insanın da sesi yüksek çıkar. Bu durum bir kusur değildir; tam tersine, bir sağlık ifadesidir. Şair Mehmet Emin YURDAKUL'un ünlü şiirindeki bir kelimeyi değiştirerek şöyle diyebiliriz :

«Bırak beni haykırayım, susarsam sen matem et,
Unutma ki sendikası haykırmayan bir millet,
Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir,
Zaman ona kan damlayan dişlerini gösterir...»

İşte, çalışma hayatımızın bugünü de, yarını da; hür sendikaların taleplerini yaparken, haklarını haykırırken, seslerinin ne ölçüde gür çıktığına bağlıdır.

Hür sendikaların taleplerinin üslubunu haykırma seviyesinden rica derecesine indirirsek, ilk bakışta politik yöneticiler biraz rahat etmiş gibi olurlar, ama kısa zamanda şairin dediği olur ve zaman topluma kan kusturur.

Hür Sendikaların haykırmadığı, ricacı olduğu yerlerde çağdaş demokrasi olmaz.

Hür sendikaların haykırmadığı ricacı olduğu yerlerde sosyal adalet olmaz.

Sosyal adalet olmayınca da sosyal barış bir hayalden ibaret kalır.

Bizim ve uluslararası hür sendikacılık hareketinin üç temel sloganı şudur: Ekmek, Barış, Özgürlük... Biz bu sloganları ve buna varacak yolları en gür sesimizle haykırmalıyız ki, Ekmek, Barış ve Özgürlük güvenceye kavuşabilsin!..

Biz ekmek istiyoruz. İşçinin, memurun ve emeklinin mutfakçı genişlesin istiyoruz. Başkalarının ziyafet sofrasında asla gözümüz yok, ama bizim mütevazî soframız da doyurucu olsun, bize ve ailemize yetsin istiyoruz. Hiç şüphesiz, sofraya deyimini sadece gıda ile sınırlı olarak değil; eğitimden sağlığa, konuttan çalışma şartlarına kadar hayatın bütün boyutlarını ifade eden bir muhteva için-

de kullanıyoruz... Ve hayatın bütün boyutlarında daha iyi imkânlar, daha ileri haklar talep ediyoruz.

Biz Barış istiyoruz : Kimse kimseye kem gözle bakmasın, herkes birbirini kardeş gözüyle görsün diyoruz. Ama şunu da iyi biliyoruz ki, yağmur duasına çıkar gibi barış duasına çıkılmaz. Barışın yeşermesi için somut şartlar gereklidir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) nun belirttiği gibi, «Barış istiyorsanız adalet ekiniz.» işte bu nedenle biz millî gelirden adil pay istiyoruz, vergide adalet istiyoruz. Hayatta adalet istiyoruz. Özetle, barış istediğimiz için onun temeli olan sosyal adaleti savunuyoruz.

Biz Özgürlük istiyoruz. Sadece kendimiz için değil, toplumun bütün kesimleri için özgürlük istiyoruz. Kamu özgürlükleri bütün batı demokrasilerinde olduğu gibi, bizde de geniş olsun diyoruz. Çünkü özgürlüklerin, demokrasinin temel şartı olduğunu biliyoruz. Ve demokrasiyi bir araç olarak değil, Türk insanının mutluluğu için aslı bir amaç olarak görüyoruz. Biliyoruz ki, ülkemizin son 25 yıllık tecrübesi içinde, demokrasi işlediği zaman çalışanların millî gelirden aldığı pay oran olarak artmış, işçi ücretleri reel olarak yükselmiştir; demokrasi arada sırada kazaya uğradığı zaman ise bunun tam tersi olmuş, temsil ettiğimiz çalışan sınıflar ekonomik ve sosyal anlamda gerilemiştir.

Ülkemizin bugünkü ve yarınki çalışma hayatı, yukarıda kısaca özetlemeye çalıştığımız temel prensiplerinin hayata geçirilmesine bağlıdır. Yani, yukarıda dediklerimiz yapılsa, çalışma hayatımız huzurlu olur. Dediklerimiz yapılmazsa, çalışma hayatımıza huzur değil; huzursuzluk gelir, sınıf çatışması gelir, hırçınlık ve inatlaşma gelir...

Çalışma hayatımızın bugününe kuş bakışı bir göz gezdirirsek, huzur ve mutlu olmamız için çok az sebep bulunduğunu görürüz.

Nüfusumuzun yaklaşık % 50'sinin 20 yaş ve altında olması, genç ve dinamik bir nüfus yapısı nedeniyle bir çok bakımdan lehimize ama, bu kadar büyük bir kitlenin çalışma hayatının eşiğinde olması nedeniyle bu kadar büyük ölçekte iş hacmi yaratmak zorunluluğu da ülkemiz için ağır bir yükür. Ayrıca, yüksek nüfus artışı hızı nedeniyle her yıl 1 milyon civarında nüfusumuz artıyor. Bu durum, mevcut yüklere ek olarak, her yıl 1 milyon kişilik ilâve iş, konut, hastane, okul demektir. Bu ağır yükü ise, daralan değil, ancak hızla büyüyen bir ekonomiyle kaldırmak mümkün olabilir.

Oysa, Cumhuriyetimizin büyük başarılarından birisi olan ekonomik büyüme, son yıllarda unutulmuş ve yarımlar durmuştur. Üretmeyen bir ekonomiyi sırf ihracatla ve dış borçlanmayla kaldırmayı amaçlayan eksik bir ekonomik politika nedeniyle, insanlarımız, yıllardır alıştıkları hayat seviyesinin altına itilmektedir.

Ülkemizde 18 milyon çalışabilir nüfusun önemli bir kısmı işsizdir. Resmi rakamlara göre 4-5 milyon arasında değişen bu işsizler ordusu, ekmeğini kendi emeğiyle kazanmaktan mahrum bırakılmış, başkalarının ekmeğine ortak olmaya mahkum edilmiş, büyük bir huzursuz kitlesi oluşturmaktadır.

Tahminlere göre 10-15 milyon civarında olan fiilen çalışanlar arasında sendikalaşma hakkına sahip olanlar küçük bir azınlıktan ibarettir. Uluslararası Çalışma Örgütü'ne üye olmamıza rağmen, bu örgütün ve bütün batı demokrasilerinin kabul ettiği sendikalaşma özgürlüğünü, yasalar bazı çalışanlardan esirgemiştir. Kırsal alanda,

milyonlarca tarım işçisi İş Kanunundan ve sendikal himayeden yoksundur. 45 milyon nüfuslu bir ülkede, sendikalı sayısının toplam 2 milyon civarında olması, affedilmesi çok zor bir eksikliktir.

Ülkemizde milli gelir dağılımı fevkalade bozuktur Dünya Bankasının 1983 Kalkınma Raporuna göre, en zengin % 20 nüfus ile en fakir % 20 nüfus arasındaki gelir farkı Türkiye'de 16 kat, İngiltere, İsveç ve Japon ya'da ise yaklaşık 5 kattır. Kendimize örnek aldığımız batı demokrasilerini sadece Malboro sigarası ve Nescafe ile benimsemek yetmez, milli gelir dağılımındaki adalet ilkesiyle de benimsemek zorundayız.

Ülkemizde imalat sanayiinde maliyet içindeki işçi ücretlerinin payı % 11 civarındadır. Oysa, dış piyasa da rekabet ettiğimiz batı ülkelerinde bu oran % 20 - 40 arasında değişmektedir. Uluslararası piyasada rekabet konusu olan mallar dolar olarak aynı fiyatla satılacağına göre, ülkemizde işçi ücretlerindeki düşüklükten doğan büyük farkın işverenlerin haksız kazanç hanesine yazılması ve bunun hesabının sorulması gereklidir.

Ülkemizde toplu sözleşme düzeni büyük ölçüde tahrip edilmiştir. Kollektif kendi kendine yardım mekanizmasının en etkili aracı olan toplu sözleşme düzeni, özellikle 2822 sayılı Kanundaki haksız bazı düzenlemelerle, işlemez hale getirilmiştir. Bu durumda, iktisaden zayıf durumdaki işçilerin kendilerini korumak için tek vasıtası olan hür sendikacılığın kolu kırık durumdadır. İyi düzenlenirse yararlı hizmetler yapabilecek olan YHK, çok kötü bir düzenlemeyle, adeta toplu sözleşme düzenini sabote etmekle ve işçileri yoksulluğa itmekle görevlendirilmiş gibidir.

Bir takım insafsız suçlamalar ve işverenlerin köruklediği haksız propagandalarla demokrasinin, hür sendikacılığın ve toplu sözleşme düzeninin asli unsuru ve hatta güvencesi olan grev hakkı, ülkemizde adeta münhasıran bir kusurmuş gibi gösterilmektedir. Oysa grev, kusur değil, kusurların düzeltilmesi için etkili bir araçtır. Bu araç işlemezse kusurlar katmerleşir. Kusurlar katmerleşince de ülkeye karamsarlık ve huzursuzluk çöker, sisteme olan inanç sarsılır, çözümleri başka sistemlerde arayan maceracı akımlar güçleşir.

Yıllardır grevlerden yakınan çevrelerin, çok daha fazla iş günü ve üretim kaybettirdiği istatistiklerle sabit olan iş kazaları karşısında suskun kalmaları, en küçük bir önlem almaya yanaşmamaları; esas şikâyet konusunun üretim kaybı olmadığının, sadece ve sadece hür sendikacılığın sindirilmek istendiğinin en açık delilidir.

İşyerlerinde işverenlerin işçilere ve sendikacılara karşı olan tutumları son yıllardaki olağanüstü koşulların suistimalinin bir örneğidir. İşçilere yapılan baskılar artmıştır. Sendika temsilcilerinin yasal görevlerini yapmalarına bir çok yerde imkan verilmemektedir. Son günlerde, işveren çevreleri, işçi çıkarma yasağının kalkmasını ve diledikleri gibi işçi atma fırsatının tekrar verilmesini istemeye başlamışlardır.

İlk akla gelen bu sorunlara, zaman izin verseydi, yüzlercesini daha ekleyebilirdim. Ama bu kadar da, ülkemizde çalışma hayatının şimdiki halinin hiç de iç açıcı olmadığını göstermeye yeterlidir.

Ülkemizi yarınlara götürmekle görevli siyasal kadroların, yukarda açıklamaya çalıştığım sosyal realiteleri tam olarak kavradığını sanmıyorum. Bu nedenle, üniversite olarak sizlerin ve hür sendikacılar olarak bizlerin el ele verip siyasal kadroları uyarmamız, yarınki muhtemel

karanlığı giderecek ışığı elbirliğiyle bulmamız gereklidir.

Bu görevimizi yaparken, yasaların çok kısır bir yorumuyla, politika yaptığımızı iddia edenler çıkabilir. Bence bu iddia hiç önemli değildir. Çünkü, başka bir vesileyle söylenmiş ünlü bir sözü konumuza adapte ederek diyorum ki, politika, sadece politikacılara bırakılmayacak kadar ciddi ve önemli bir konudur!..

Huzurunuzda şunu açıklıkla ifade ediyorum: TÜRK-İŞ olarak biz, tarihi görevimizin bilincindeyiz. Bu görevin gereği olan ne varsa, örnek aldığımız batı demokrasilerindeki sınırlar içinde, mutlaka yapacağız. Aynı bilinci siz değerli sosyal siyasetçilerin de taşıdığını biliyorum ve önümüzdeki müşterek görevde elbirliği içinde bulunacağımıza inanıyorum.

Tıp gibi, mühendislik gibi, fizik gibi, sosyal siyaset de bir bilimdir. Bu bilimin evrensel gerçekleri vardır ve şüphesiz ki bu gerçekler ülkemiz şartlarında da geçerlidir. Bu bilimi bize siz öğrettiniz ve öğretiyorsunuz; şimdi bizler bunu uygulamak göreviyle karşı karşıyayız. Yani, sizden feyzalmış öğrenciler olarak, şimdi sizin ve tarihin huzurunda bir sınav vereceğiz. Bu sınavdan yüzümüzün aklıyla çıkacağımıza inanıyorum. İlerde tarih bizim için iyi şeyler yazacaktır ve sizler, değerli sosyal siyasetçi bilim adamları, bizimle öğüneceksiniz, bizleri iyi yetiştirdiğiniz için gurur duyacaksınız.

Burada sizlere günlük-güneşlik bir tablo çizmek istedim. Ama bu, sizleri yanıltmak olurdu. Oysa biz her zaman doğruyu söyleyen kişileriz.

1980 öncesinin karanlık günlerinde de hep doğruyu söyledik. Sırf bu yüzden çok ağır ve insafsız suçlamalara muhatap olduk, hatta saldırılara uğradık. Ama yine de doğruyu söylemeye devam ettik. Sonuçta, o yıllarda söylediklerimizin maalesef doğru olduğunu hep birlikte yaşayarak gördük.

1980 sonrası olağanüstü dönemde de doğruları söylemeye devam ettik. Zaman, zemin ve üslup bakımından söylediklerimizi yeterli bulmayanlar belki olmuştur; ama gerek Anayasadaki sosyal hükümlerin tashihi, gerekse çalışma yasalarının «imkansız»dan «zor»a değiştirilmesi; bir başka deyişle fırtınanın asgari zararları geçirilmesi bakımından söylediklerimiz doğruların büyük faydası oldu.

Doğruyu söylemek kısa vadede belki zor olmaktadır, ama uzun vadede sözlerimizin hayat tarafından doğrulanması, teşhislerimizin ve şikâyetlerimizin haklılığını göstermektedir.

Bu nedenle, bugün de, huzurunuzda, sadece gerçekleri söyledim. Hatta, konumuz sınırlı olduğu için, acı gerçeklerin tümünü değil, sadece bir kısmını ifade ettim.

Sonuçta karanlık bir tablo çıktı.

Ama istikbale yine de umutla bakabiliriz. Çünkü bu karanlığı aydınlatmanın birinci şartı, gerçekleri söyleyebilen hür sendikacılık hareketi ile gerçekleri tartışabilen hür üniversitelerin varlığıdır. Bugün burada, bizler ve sizler, bu varlığı isbat ediyoruz. Bundan sonraki elbirliğimiz, ülkemizi aydınlatma ve insanlarımızı mutlu kılma mücadelemizi başarıya götürecektir en önemli unsur olacaktır.

Bana burada konuşma fırsatını veren İstanbul İktisat Fakültesine, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümüne, Dekanımız Sayın Prof. Dr. Nusret EKİN'e, Bölüm Başkanımız Sayın Prof. Dr. Sabahattin ZALİM'e Fakültenin ve Bölümün bütün hocalarına beni dinlemek lûtfunda bulunan öğretim üyelerine, öğrenci kardeşlerime ve bütün dinleyicilere ve sendikacı meslekdaşlarıma tekrar teşekkür ediyor ve saygılar sunuyorum..»

SOSYAL POLİTİKA -4-

BU METİN, 6-9 TEMMUZ 1983 TARİHLERİ ARASINDA TÜRK-İŞ EĞİTİM MERKEZİNDE DÜZENLENEN MÜFREDAT GELİŞTİRME TOPLANTISINA KATILAN, ERCİYES ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ. DR. FARUK ANDAÇ VE TÜRK METAL SENDİKASI EĞİTİM MÜDÜRÜ HASAN SERHAT DOĞU'DAN OLUŞAN ALT KOMİSYONUN GÖRÜŞMELERİ İŞİĞİNDA, DOÇ. DR. FARUK ANDAÇ TARAFINDAN HAZIRLANMIŞTIR.

IV — SOSYAL POLİTİKANIN DEĞERLENDİRİLMESİ :

Sosyal politikanın değerlendirilmesini Milli Kuruluş-da ve Milletlerarası Kuruluşlarda ayrı ayrı ele almak gerekir. Gerçi gerek milli kuruluşların ve gerekse milletlerarası kuruluşların hepsinin amacı aynıdır. Gerek ülkede ve gerekse Dünya'da sosyal barışı sağlamaktır. Ancak sorunların çözülmesinde her ülkenin davranışları ayrı ayrı olacağından milli ve milletlerarası kuruluşlarda sosyal politikanın değerlendirilmesinde de farklılıklar olabileceği gibi benzerliklerde olabilir.

1 — MİLLİ KURULUŞLARDA :

Bir ülkede sosyal politikanın kapsamı içine giren konuların değerlendirilmesinin işçi - işveren - devlet kuruluşlarında ayrı ayrı ele alınması doğru olacaktır. Zira konuya yaklaşımları değişik olmaktadır.

A — SENDİKALARDA :

İşçi - İşveren mesleki kuruluşları olan sendikalarda sosyal politikanın değerlendirilmesi esasta aynı amacı taşımaktaysa da detayda farklı olmaktadır.

a — İşveren Sendikalarında (TİŞK'de) .

Ülkemizde en etkili işveren konfederasyonu olarak faaliyet gösteren «Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu» (1962)'nin ana hedefi; işverenlerin ve konfederasyona üye işveren teşekküllerinin ortak hak ve menfaatlerini korumak, çalışma barışının sağlanması ve devam ettirilmesi için memleket yararına ve demokratik esaslar dahilinde faaliyet göstermekte (Ana Tüzük Madde 3.) Konfederasyon bu hedeflere ulaşabilmek için şu faaliyet ve teşebbüslerde bulunmaktadır :

— İşverenleri kuvvetli bir merkezi teşekkül etrafında toplayacak ve aralarında ahenkli bir işbirliği sağlayacak şekilde teşkilâtlandırmak;

— İşverenler ve işçiler arasında iyi münasebetlerin kurulmasını teşvik ve devamını temin etmek,

— İşveren teşekkülleri ve işçi teşekkülleri arasında yapılacak toplu görüşmeler ve toplu iş sözleşmelerinde işveren teşekküllerine destek olmak,

— Çalışma şartlarını, memleket ekonomisine ve ortak menfaatlara uygun şekilde düzenleyici tedbirler almak,

— İş uyuşmazlıklarından doğan grev ve lokavt hallerinde zarar gören işverenlere yardım sağlamak maksadıyla fonlar tesis etmek,

— En üst işçi teşekkülleriyle yapılacak temel sözleşmelere taraf olmak,

— Üye işveren teşekküllerine mensup işverenlerle üye teşekküllerin işçi teşekkülleriyle her kademede yapacakları toplu görüşme ve toplu iş sözleşmelerinde riayetle mecbur olacakları genel prensipleri tesbit etmek suretiyle çeşitli işkollarında uygulanacak normlarda birlik sağlamak,

— Üye teşekküllerin işçi - işveren münasebetleriyle ilgili olarak ihtiyacı bulunan her türlü bilgi ve hizmetleri üyelerine sunmak üzere düzenlemek v.s.

TİSK Konfederasyonu iki yılda bir toplanan Genel Kurulu, yönetim kurulunu, disiplin ve denetim kurullarını seçerler.

b — İşçi Sendikalarında (TÜRK-İŞ)

Ülkemizde en çok üyesi bulunan ve en etkili işçi Konfederasyonu olan «Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ)» (1952) nun amacı, «İnsan hakları, çoğulcu ve özgürlükcü demokrasi kuralları, Atatürk ilkeleri, milli, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti anlayışı çerçevesinde çalışanların hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek amacını taşır. Bu amacın gerçekleştirilmesine engel teşkil eden komünizm, faşizm, gericiilik, yoksulluk, cehalet ve sefaletle, devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün zedelenmesine hedef olan faaliyetlerle mücadele eder. TÜRK-İŞ bu amaç çerçevesinde yapacağı çalışmalarda siyasal partilere karşı bağımsızlığını korur.» (Ana Tüzük Madde - 2).

1968 yılında VII. Genel Kurulda kabul olunmuş bulunan, TÜRK-İŞ'in 24 ilkesi her zaman Türk sosyal politikasının uygulamasında çok önemli yeri işgal etmiştir.

B — KALKINMA PLANINDA :

Ülkemizde 1963 yılından beri uygulanmakta olan 5'er yıllık kalkınma planlarında devletin sosyal politika ile ilgili görüş ve davranışlarına da yer vermektedir.

4.B.Y.K.P. (1979 - 1983) içinde çalışma sorunları ve Toplumsal güvenlik konuları şu şekilde düzenlenmiştir.

1. ÇALIŞMA YAŞAMI :

923. Çalışanların milli gelirden hakça bir pay almalarını sağlayacak düzenlemeleri yapmak, çalışanlardan toplu sözleşmeli ve sendikali çalışma koşullarına kavuşmamış, çoğunluğu bu haklardan yararlanırmak temel ilkedir.

924. Vergi yasalarında yapılacak düzenlemeler ile ücretler üzerindeki ağır vergi yükü hafifletilecektir.

925. Ücretlerin saptanmasında «eşit işe eşit ücret» ilkesi temel alınacaktır.

926. İşçilerle kamu görevlilerinin ekonomik haklarını ve toplumsal güvenliklerini düzenleyen yasal çerçevedeki farklılığın giderilmesi sağlanacaktır.

927. Memurların ve emeklilerin yaşam koşullarının geliştirilmesine yönelik önlemler alınacak, bu arada Ka-

mu görevlilerinin yükselme ve yetenekleri açısından demokratik kurullar oluşturularak Memur Yardımlaşma Kurumunun yönetiminin Kamu görevlileri tarafından istenilmesi sağlanacaktır.

928. Toplu sözleşme ve grev hakları, Anayasa çerçevesinde, toplumsal gereksinimlere, demokratik gelişmenin gereklerine ve kamu görevinin özellikleri de gözönünde tutularak çalışanların yararına uygun bir biçimde genişletilecektir.

929. İş Yasasında kapsam genişletici ve istihdam güvencesini artırıcı değişiklikler yapılacak; İş Yasasının gerekli maddeleri bu doğrultuda değiştirilecektir.

930. İşçi ve cıracıların eğitimi yeni bir yasayla düzenlenecektir.

931. Kıdem Tazminatı Fonu Yasa Tasarısı, İşsizlik Sigortası Yasasıyla birlikte çıkarılacaktır.

932. Tarım sektöründe tarım işçilerinin çalışma hak ve koşullarını düzenleyecek Tarım-İş Yasası çıkarılacaktır.

933. Toplu Sözleşme yapma yetkisi konusundaki anlaşmazlıkların başka yoldan çözülemediği durumlarda işçilerin yetkili sendikayı oylarıyla belirlemesini sağlayacak yasal düzenleme yapılacaktır.

934. İşçilerin kamu kesimi ile halk kesiminde, işyeri ve işletme düzeyinde, yönetime ve sorumluluğa etkin bir biçimde katılımını sağlayan bir çalışma düzeni kurulacaktır.

935. İşçi Sağlığı ve İşyeri güvenliği hizmetlerinin günün koşullarına ve ülke gerçeklerine uygun biçimde yaygınlaştırılmasına, var olan örgütün güçlendirilmesi ve gelişmesi yönündeki çalışmalara hız kazandırılacaktır. İşçi sağlığı ve işyeri güvenliği açısından var olan işyerlerinde gerekli önlemlerin alınması özendirilecektir.

936. Ekonomik ve toplumsal yardımlarda bütünlük sağlanacak ve bu yardımların asgari normlarının uygulanması saptanacaktır.

937. Ekonomik ve toplumsal yardımlarda bütünlük sağlanacak ve bu yardımların asgari normlarının uygulanması saptanacaktır.

937. Kamu kesimindeki kuruluşlar, toplu sözleşmelerini bağlamada, karşılaştıkları sorunları çözmeye yönelik ortak bir birim kuracaklar, şimdye değin ilişkide bulundukları özel kuruluşlarla ilişkilerini keseceklerdir.

938. Yurt dışında çalışan işçilerin karşılaştıkları sorunlara etkin çözümler getirmek amacıyla;

939. Çalıştıkları ülkede karşılaştıkları sorunların giderilmesine, çalıştıkları ülke hükümetlerinin ve yerel yönetimlerinin daha etkin biçimde katılmalarını sağlayacak girişimlerde bulunulacaktır.

ILO yayınlarının ağırlığını teşkil ettiği Dokümantasyon Merkezi kitaplığından, bu alanda çalışma yapmak isteyen akademisyenler, öğrenciler, işverenler, işçiler, sendikacılar ve diğer araştırmacılar yararlanabilmektedir.

940. Türkiye ile ilişkilerini sürdürmede karşılaştıkları güçlükleri (PTT, gümrük kapıları, vb.) giderici önlemler alınacaktır.

941. Çocuklarının Türk kültürünü en iyi biçimde alabilmeleri için yurt içinde ve dışında özel programlar düzenlenecektir.

942. Devlet eliyle, «urtta konut» edinmeleri sağlanacaktır.

943. Tasarrufları, Devlet güvencesi altındaki şirketlere ortak olmaları sağlanarak değerlendirilecektir.

2. TOPLUMSAL GÜVENLİK

944. Toplumsal güvenlik politikasının temel hedefi, kalkınmanın yüklerinin ve nimetlerinin topluma hakça ve dengeli biçimde yansması, toplumsal gelişme ve değişimin, Anayasada öngörülen sosyal devlet ve sosyal adalet ilkesine uygun olarak gerçekleştirilmesidir. Toplumsal gelişme ile ekonomik büyümenin birlikte ve dengeli olarak yürütülmesi temel ilkedir.

945. Tarım kesiminde ücretle çalışanların ve küçük tarım üreticilerinin, kooperatifleşme hareketiyle bütünleşerek toplumsal güvenliğe kavuşturulması birlikte ele alınacaktır.

946. Mevcut toplumsal güvenlik kurumlarının, içerdikleri bazı özel durumlar korunmakla birlikte, kullandıkları toplumsal güvenlik normlarında ve kurumsallaşmalarında ortak ilkelere sahip olmaları için gerekli standartlaştırma sağlanacaktır.

947. Toplumsal güvenlik kurumlarının ellerindeki mali olanakları daha etkin bir biçimde kullanabilmelerini sağlamak amacı ile bugünkü aktuaria sistemleri gözden geçirilecek, günün gerekleri ile uyumlu hale getirilmesi gerçekleştirilecektir.

948. Var olan kamu toplumsal güvenlik kurumlarının daha etkin ve yaygın bir hizmet götürebilmesinin sağlanması amacı ile bu kurumlardaki ana iştirakçilerin kurumların karar alma sürecine geniş oranda katılmaları için zorunlu düzenlemeler yapılacaktır.

994. Toplumsal güvenlik sisteminin yaygınlaştırılmasının yanı sıra, yaşlı, sakat, kimsesizler, korunmaya muhtaç çocuklar, toplumsal sorunları olan gençler, geri zekâlılar ve diğer engelli gruplara sosyal hizmet ve sosyal yardımların götürülmesi, bu amaçla huzurevi, kreş, rehabilitasyon ve diğer toplumsal hizmet tesislerinin kurulması ve geliştirilmesi, bu hizmetleri tek elde toplayacak bir sosyal hizmetler kurumunun kurulmasıyla sağlanacaktır.

950. Özel ve kamu kesimi kuruluşları, belirlenecek süre içinde, çalışanların kreş ve yuva gereksinimlerini yasaların saptadığı biçimde karşılayacaklardır. Uygulamanın işlerliği kamu denetimi ile izlenecektir.

(i) Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, kendi programları çerçevesinde kreş ve huzurevleri, Milli Eğitim Bakanlığı çocuk bakım yurtları yatırımlarını sürdürecektir, devam eden ve programa alınacak yatırımların hızla bitirilmesi ve hizmete girmesi için gereken önlemler alınacaktır.

(ii) Özel girişimlerin özellikle huzurevi ve benzeri sosyal tesisler açmaları özendirilecektir.

2. MİLLETLERARASI KURULUŞLARDA

A. ILO (ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI)

Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO), 1919 yılında Versay (Versailles) andlaşması çerçevesinde, Cemiyet-i Akvam ile birlikte oluşmuş, daha sonra 1946 yılında Birleşmiş Milletler bünyesinde yeniden kurulmuş ilk ihtisas teşkilatıdır. Bu teşkilâtın başlangıçta 45 olan üye sayısı, 1980 yılında 144'e ulaşmıştır. Türkiye Cumhuriyeti, 21 Haziran 1935 tarihinde Büyük Atatürk'ün imzaladığı bir belge ile ILO'ya katılmıştır.

Türkiye Reiscumhuru Mustafa Kemal Atatürk'ün imzasını taşıyan resmi belge aynen şöyledir:

Kemal Atatürk
Türkiye Reiscumhuru
Bu Vesikaları
görecelerinin cümlesine selâm:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ, MİLLETLER ARASI İŞ BÜROSU İDARE MECLİSİ TARAFINDAN CENEVRE'DE BİN DOKUZ YÜZ OTUZ BEŞ SENESİ HAZİRAN AYININ YIRMI BİR TARİHİNDE (YERALTI İŞLERİ MUKAVELESİ «KADINLAR» 1935; ADINI TAŞIYAN BEYNELMİLEL VESİKAYA İLTİHAK ETMİŞTİR.

İŞBU İLTİHAKNAME METNİ BERVEÇİATIDIR :

K. Atatürk
(İmza)

Birleşmiş Milletlerin çeşitli ihtisas teşkilatları arasında, hükümetlerin yanı sıra işçi ve işveren kuruluşlarının da katıldığı üçlü temsil (tripartite representation) sistemini gerçekleştiren tek uluslararası kuruluş olan ILO, bu demokratik yapısından aldığı güçle, dünya üzerinde çalışma ve sosyal politika standartlarını geliştirme yolunda çok özel ve etkili görevini başarıyla sürdürmektedir. Sendikal hak ve özgürlüklerin korunmasında ve gelişmesinde ILO'nun itibarlı katkılarının büyük etkisi olmaktadır.

ILO'nun Yöntemleri :

ILO'nun faaliyet alanları arasında şu konular yer almaktadır :

— Çalışma ve hayat şartlarını iyileştirmeye, iş bulma imkanlarını artırmaya ve insan temel haklarını daha ileri düzeylere oturtmaya yönelik katkılarda bulunacak, uluslararası politika esaslarını ve faaliyet programlarını hazırlamak;

— Bu politikaların ulusal yetkililer tarafından onaylanarak uygulanabilmesi için, uluslararası düzeyde çalışma standartlarını oluşturmak;

— Bu politikaların etkinlikle uygulanabilmesinde, hükümetlere yardımcı olacak, bir uluslararası teknik işbirliği programı hazırlamak,

— Bu çabaların tümünü daha etkin bir çerçeve içinde ilerletebilmek amacı ile öğretim, eğitim, araştırma ve yayın faaliyetlerinde bulunmak,

ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI NASIL ÇALIŞIR.

Uluslararası Çalışma Konferansı yılda bir kez toplanır. Üye devletlerden her biri, Konferansa, ikisi hükümet kanadını, biri işçileri ve diğeri işverenleri temsil edecek 4 (dört) delege göndermek hakkına sahiptir. Konferans esnasında her delege, ferdi olarak, kendi görüşünü açıklar ve kendi oyunu kullanır.

Konferanslar arasında ILO çalışmaları 28 üye hükümet temsilcisi ile 14 işçi ve 14 işveren üyesinden oluşan, Güvernörler Kurulu tarafından yönlendirilir.

Uluslararası Çalışma Bürosu

- Teşkilâtların Sekreteryası
- Merkez Bürosu
- Araştırma Merkezi
- Teknik İşbirliği,
- Yayınlar.

Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 40'dan fazla ülkede bölgesel, yöresel ve şu bürolarının çalışmaları yaygınlaştırılmış olarak yürütülmektedir.

Cenevre Merkezinde ve dünyanın diğer ülkelerinde görevli bulunan ILO personelinin sayısı 2750 kadar olup, bunlar 100'ü aşkın ülkeden getirilmektedir.

ILO Dökümantasyon Merkezi :

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Enstitüsü (Çalışma Enstitüsü) ile, ILO arasında yapılan bir protokolla Enstitüsü bünyesinde, 14 Mayıs 1980'de ILO Dökümantasyon Merkezi kurulmuş ve faaliyete geçmiştir.

BİTTİ

TARIM İŞÇİLERİ İÇİN ASGARI ÜCRET BRÜT 20 BİN 200 LİRA OLDU

● 16 YAŞINDAN KÜÇÜKLER İÇİN İŞE ÜCRET BRÜT 13.350 LİRA OLARAK TESBİT EDİLDİ

Tarım işçileri için asgari ücret brüt 20 bin 100 lira olarak kabul edildi.

27 Nisan Cuma günü saat 15.00'de toplanan Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda karar hemen alınamadı. Ankara dışında bulunan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa Kalemli'nin gelişinden sonra, pazarlık toplantı salonu dışındaki odalarda devam etti. Kalemli, taraflar arasında anlaşmayı sağlamak için çaba gösterdi. Ancak, Türk-İş temsilcileri sanayi kesimi ile tarım kesimi arasındaki ücret farkının çok fazla açılmaması için 21 bin 525 lira olarak ücretin tespit edilmesinde ısrar etti. Bu rakamı işverenlerin kabul etmemesi üzerine komisyonda oylama yapıldı. Hükümet ve işverenlerin oylarıyla tarım işçilerinin asgari ücretleri 20 bin 100 lira olarak kabul edildi. Bu karar üzerine Türk-İş temsilcileri muhalefet şerhi verdiler.

Asgari ücretin tesbitinden sonra, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa Kalemli komisyonun çalıştığı salona gelerek, basın mensuplarına açıklama yaptı. Kalemli, tarım kesimi Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nu 11 Nisan günü toplantıya çağırıldığını, komisyonun o günden bu yana dört toplantı yaparak ücret belirlediğini söyledi. Kararın sanayi kesiminin aksine oy çokluğu ile çıkarıldığını da bildiren Kalemli, 16 yaşından küçükler için ise, ücretin brüt 13 bin 350 lira olarak kabul edildiğini açıkladı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, ücretin artış oranının sanayi kesimindekinden fazla olduğunu belirterek, artış oranının yüzde 52.27'ye ulaştığını söyledi. Bakan ücret uygulamasının 1 Mayıs'tan geçerli olacağını da sözlerine ekledi.

Kalemli'den sonra söz alan Türk-İş heyetinin Başkanı Kaya Özdemir, asgari ücret tesbitlerinin vaktinden önce tesbitinden dolayı memnun olduklarını, ancak, bu defa ittifakla kararın çıkmadığını, çünkü iki konuda isteklerinin gerçekleşmediğini bildirdi. Kaya Özdemir, birinci isteklerinin tek tip asgari ücret tesbiti olduğunu, sanayi kesimi ile tarım kesimi ayrımı yapılmaması gerektiğini savundu. Bu isteklerinin reddedildiğini bildiren Özdemir ikinci isteklerini de şöyle açıkladı:

«Besin içi ve dışı harcamaların oranlarının sanayi kesimin oranında ücrete dahil edilmesini istedik. Bunlar da reddedildi. Bu sebeplerden ötürü karara muhalefet şerhi koyduk.»

İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreter Yardımcısı Ahmet Yoluç da, yeni ücretin işçi ve işverenler için olumlu sonuç vermesini diledi.

Daha sonra söz alan Tarım İşçileri Sendikası Genel Başkanı Zeynel İrmak, yapılan bütün hesap ve uğraşmalara rağmen sanayi kesimi ile aradaki farkı kapatamadıklarını bildirdi. İrmak, tek tip ücret aşamasına gelineemediğini, ama her şeye rağmen zamanından önce ücret tesbiti yapıldığı için memnun olduklarını söyledi.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği temsilcisi Nevzat Karacahisarlı da, yaptığı konuşmada kararın çiftçiler ve işçiler açısından hayırlı olmasını diledi. Karacahisarlı sanayi kesimi işçilerinin artış oranlarının üstünde bir oranla ücret tesbit edilmesinin işgücünü daha verimli kılacağını söyledi.

TÜRK-İS ÜYESİ SENDİKALAR

01	TARIM-İŞ Gen. Bşk.: ZEYNEL IRMAK Necatibey Cad. 22 Telf.: 29 56 86 - 87 Sıhhiye/ANKARA	14	LİKAT-İŞ Gen. Bşk.: AHMET KURT Necatibey Cad. Sezenler Sok. 4/5 Telf.: 30 21 82 - 83 Sıhhiye/ANKARA
02	TÜRKİYE MADEN-İŞ Gen. Bşk.: MUSTAFA ORHAN Strasburg Cad. 7/3-4-5 Sıhhiye/ANKARA Telf.: 29 75 22 - 29 17 32 - 30 22 15 - 30 22 16	15	YOL-İŞ Gen. Bşk.: BAYRAM MERAL İzmir Cad. 22/25 Telf.: 17 37 77 - 17 94 87 - 18 05 95 ANKARA
02	GENEL MADEN-İŞ Gen. Bşk.: MEHMET TEZER Mithatpaşa Cad. Okul Sok. Telf.: 2002 ZONGULDAK	16	TES-İŞ Gen. Bşk.: ORHAN ERCELİK Meşrutiyet Cad. Karanfil Sok. 34 Telf.: 34 49 87 - 88 - 89 - 18 58 89 Bakanlıklar/ANKARA
03	PETROL-İŞ Gen. Bşk.: CEVDET SELVİ Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Telf.: 167 46-86 Gayrettepe/İSTANBUL	17	TEZKOOP-İŞ Gen. Bşk.: GÜVEN ÖNLER Necatibey Cad. Sezenler Sok. 2/16 Telf.: 26 67 97 - 29 47 99 Sıhhiye/ANKARA
03	KAUÇUK-İŞ Gen. Bşk.: SELAHATTIN AKGÜL Atatürk Bulvarı Yayla Palas 114/6 Telf.: 526 20 87 Aksaray/İSTANBUL	17	KOOP-İŞ Gen. Bşk.: AHMET BALAMAN İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. 15/11 Telf.: 30 08 55 - 29 44 80 Yenisehir/ANKARA
04	TEKGIDA-İŞ Gen. Bşk.: ZEKİ GEDİK 4. Levent Konaklar Sok. Telf.: 164 49 96 - 97 - 98 Levent/İSTANBUL	18	TÜMTİS Gen. Bşk.: HÜSEYİN PALA Selim Paşa Sok. Tümtis Sarayı No. 62 Telf.: 526 72 32 - 33 Aksaray/İSTANBUL
05	ŞEKER-İŞ Gen. Bşk.: YAŞAR DOĞUALP Karanfil Sokak 59 Telf.: 18 42 73 - 74 - 75 Bakanlıklar/ANKARA	19	DEMİRYOL-İŞ Gen. Bşk.: MEHMET ACİDERELİ Necatibey Cad. Sezenler Sok. 5/4 Telf.: 29 56 70 - 71 Sıhhiye/ANKARA
06	TEKSİF Gen. Bşk.: ŞEVKET YILMAZ Ziya Gökalp Cad. Aydoğan Sok. No. 1 Kat: 5-6 Telf.: 31 21 70 - 71 - 72 - 73 - 74 ANKARA	20	T. DENİZCİLER Gen. Bşk.: EMİN KUL Rıhtım Cad. Çiraci Sok. No. 7 Telf.: 144 48 38 - 149 56 29 Tophane/İSTANBUL
07	DERİ-İŞ Gen. Bşk.: YENER KAYA Gençtürk Cad. 17/3 Birlik İşhanı Telf.: 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray/İSTANBUL	21	HAVA-İŞ Gen. Bşk.: İBRAHİM ÖZTÜRK İncirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Telf.: 572 25 98 - 572 35 27 Bakırköy/İSTANBUL
08	AGAÇ-İŞ Gen. Bşk.: GÜRAL ERÇAKIR Necatibey Cad. No. 20 Telf.: 29 53 95 - 29 08 27 Sıhhiye/ANKARA	22	DOK GEMİ-İŞ Gen. Bşk.: NAZİM TUR Ordu Cad. 285/6 Telf.: 527 86 92 Aksaray/İSTANBUL
09	SELÜLOZ-İŞ Gen. Bşk.: RÜSTEM KILIÇ Ömer Ağa Mah. Hürriyet Cad. Işılay Apt. Kat: 1 Telf.: 11899 - 11806 - 11726 İZMİT	23	HABER-İŞ Gen. Bşk.: SABRİ IŞIK Necatibey Cad. Sezenler Sok. 1/14 Telf.: 30 22 60 - 29 36 12 Sıhhiye/ANKARA
10	BASIN-İŞ Gen. Bşk.: ALİ EKBER GÜNEÇ Necatibey Cad. 20/7 Telf.: 30 29 08 Sıhhiye/ANKARA	24	SAGLIK-İŞ Gen. Bşk.: MUSTAFA BAŞOĞLU Necatibey Cad. 23/9-10 Telf.: 30 25 41 - 42 - 44 Sıhhiye/ANKARA
11	BASİSEN Gen. Bşk.: SÜLEYMAN KAYA İstiklal Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Telf.: 149 56 83 - 149 32 64 Galatasaray/İSTANBUL	25	TOLEYİS Gen. Bşk.: SERVET SOFUOĞLU Kulağolu Sokak Fercioğlu Apt. 7/1 Beyoğlu/İSTANBUL
11	BASS Gen. Bşk.: SERVET KAHYAOĞLU Sümer Sok. 29 Telf.: 301371 - 302028 Demirtepe/ANKARA	26	TÜRK HARB-İŞ Gen. Bşk.: KENAN DURUKAN İnkilap Sokak 20 Telf.: 34 20 00 Kızılay/ANKARA
12	T. ÇİMSE-İŞ Gen. Bşk.: TAMER ERALAN Necatibey Cad. 20 Kat: 4 Telf.: 295391 - 295393 Sıhhiye/ANKARA	27	TGS Gen. Bşk.: OKTAY KURTBÖKE Basın Sarayı Kat: 2 Telf.: 527 85 34 Çagaloğlu/İSTANBUL
12	KRİSTAL-İŞ Gen. Bşk.: HASAN BASRI BABALI Sahip Molla Cad. 24 Telf.: 3310077 - 3310888 Paşabahçe/İSTANBUL	28	T. BELEDİYE-İŞ Gen. Bşk.: HÜSEYİN PALA Yeni Selim Paşa Sok. 62 Telf.: 526 72 32 - 33 Aksaray/İSTANBUL
13	TÜRK-METAL Gen. Bşk.: MUSTAFA ÖZBEK Gazi M. Kemal Bulvarı 40/1 Telf.: 29 17 53 - 54 Maltepe/ANKARA		TÜRK-SEN Gen. Bşk.: HÜSEYİN ÇURCIOĞLU 7 A Şehit Mehmet R. Hüseyin Sok Telf.: 72 444 Lefkoşe/KIBRIS